

Souhrnná teritoriální informace Albánie

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Tiraně (Albánie) ke dni 13. 5. 2020 8:17

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.12)
3. Vztahy země s EU (s.17)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.19)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.26)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.31)
7. Kontakty (s.40)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Albánie je středomořský stát ležící v jihovýchodní Evropě na Balkánském poloostrově. Je to parlamentní republika s tržní ekonomikou. Země patří mezi nejchudší evropské státy s rozvíjející se ekonomikou, s významným podílem zemědělství, které se podílí 19% na HDP země.

Podkapitoly:

- 1.1. **Oficiální název státu, složení vlády**
- 1.2. **Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)**
- 1.3. **Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.**
- 1.4. **Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let**
- 1.5. **Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba**
- 1.6. **Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)**
- 1.7. **Daňový systém**

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Název státu

- Albánská republika (Republika e Shqipërisë)

Složení vlády

- předseda vlády – **Edi Rama (SP)**
- místopředseda vlády – **Erion Braçe(SP)**
- ministryně infrastruktury a energetiky – **Belinda Balluku (SP)**
- ministr pro Evropu a zahraniční věci – **Edi Rama (SP)** (premiér Rama po svém jmenování ministrem ZV okamžitě pověřil touto funkcí **Gent Cakaj** - náměstka ministra ZV s plnou odpovědností jako ministr)
- ministr vnitra – **Sandër Lleshaj (SP)**
- ministryně financí a hospodářství – **Anila Denaj(SP)**
- ministryně obrany – **Olta Xhaçka(SP)**
- ministr spravedlnosti – **Etilda Gjonaj (SP)**
- ministryně zdravotnictví a sociálních věcí – **Ogerta Manastriiu (SP)**
- ministr turistiky a životního prostředí – **Blendi Klosi (SP)**
- ministryně školství a sportu – **Besa Shahini (SP)**
- ministryně kultury – **Elva Margariti (SP)**
- ministr zemědělství a rozvoje venkova – **Bledi Çuçi (SP)**

Ministři bez portfeje:

- státní ministr pro ochranu podnikání – **Eduard Shalsi (SP)**
- státní ministr pro diasporu – **Pandeli Majko(SP)**
- státní ministryně pro vztahy s parlamentem - **Elisa Spiropali (SP)**

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

- Počet obyvatel: 2 845 955 obyvatel (k 1. 1. 2020)
- Hustota obyvatelstva: 99,0 obyvatel/km²
- Průměrný roční přírůstek: pokles o 0,6 % oproti roku 2018

- Věkový průměr: 37,2 let, za posledních deset let vzrostl o 4,6 let
- Muži: 49,9 %, ženy: 50,1 %
- Městské a venkovské obyvatelstvo: 57,8 % obyvatelstva žije ve městech a 42,2 % na venkově
- Předpoklad dožití při narození: muži 77,4 let, ženy 80,5 let (rok 2018)

Národnostní složení:

- 98,76 % Albánci
- 0,54 % Řekové
- 0,15 % Makedonci
- 0,14 % Romové
- 0,02 % Turci

Náboženské složení:

- 56,70 % muslimové
- 2,09 % bektašisté (náboženská odnož islámu)
- 10,03 % katolíci
- 6,75 % pravoslavní
- 5,49 % věřící bez udání příslušnosti ke konkrétnímu náboženství
- 2,50 % ateisté
- 13,79 % využilo možnosti při sčítání lidu na dotaz nereflektovat

Poznámka: Údaje odpovídají výsledkům sčítání lidu, které v Albánii proběhlo v roce 2011 a údajům z INSTAT (Albánský statistický úřad) z ledna 2020

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Základní makroekonomické ukazatele

	2015	2016	2017	2018	2019
HDP (v mld. ALL, resp. /mld. EUR/) v běžných cenách	1 431,5 /10,42/	1 472,5 /10,90/	1 550,6 /11,56/	1 635,7/12,91/	n.a.
HDP na osobu (v EUR)	3 563	3 734	4 023	4 473	n.a.
Reálný růst HDP (v %)	2,22	3,35	3,80	4,07**	2,21**
Inflace (v %) *	1,9	1,3	2,0	1,8	1,7
Nezaměstnanost (v %)	17,7	14,2	13,4	12,2	11,2

Zdroj: Centrální banka Albánie, Ministerstvo financí Albánie

* přírůstek průměrného ročního indexu spotřebitelských cen (průměrná roční inflace)

** předběžné údaje

Vývoj ekonomiky

Albánská ekonomika se v posledním čtvrtletí roku 2019 dostala do potíží, které způsobilo zejména zemětřesení koncem listopadu 2019, a albánská ekonomika v něm zaznamenala 0,15 % pokles oproti stejnému období předchozího roku. V březnu 2020 Albánský statistický úřad INSTAT oznámil předběžný odhad růstu HDP za celý rok 2019, který oproti původním předpokladům ze začátku roku 2019 dosáhl jen 2,2 %; tehdy vláda pro rok 2019 ještě předpokládala růst 4,3 %.

Veřejný dluh dosáhl v prosinci 2019 hodnoty 65,8 % HDP oproti 67,8 % HDP ve stejném období roku 2018. Rizikem pro vývoj veřejného dluhu, který se albánská vláda zavázala trvale snižovat, jsou podle Albánského nejvyššího kontrolního úřadu (ALSAI) závazky vlády vyplývající z realizace projektů spolupráce veřejného a soukromého sektoru (PPP). Závazky státu vyplývající z PPP vůči soukromým firmám v roce 2019 činily 12,6 mld. ALL (102 mil. EUR) a do roku 2024 se mají postupně zvýšit na 22,7 mld. ALL (185 mil. EUR). Před zvyšováním veřejného dluhu vlivem závazků vlády vůči PPP varovaly i Mezinárodní měnový fond a Světová banka.

Na ekonomickém růstu se nejvíce podílela soukromá spotřeba a export, kterému dominoval zpracovatelský průmysl. Průměrná roční inflace za 2019 byla 1,4 % (inflační cíl je 3 %). Nezaměstnanost klesla na konci 3. Q 2019 na 11,4 % ve srovnání s 12,7 % ve stejném období roku 2018. Průměrná hrubá mzda v roce 2019 činila 423 EUR, minimální mzda pak polovinu. Nejnižší mzdy jsou v zemědělství, které jsou o 30 % nižší než je průměr.

Klíčové a perspektivní sektory albánské ekonomiky pro rozvoj jsou zemědělství a turismus. Zemědělský sektor je stále rozdrobený, neefektivní, a i když zaměstnává více než 40 % populace v Albánii, přispívá k HDP jen 19 %. Průmyslová výroba a stavebnictví přispívají 21 %. Turistický průmysl se pomalu vzmáhá, jeho podíl na albánské ekonomice tvoří zhruba 14 % (podíl celého sektoru služeb pak 48 %) a zaměstnává okolo 80 tis. lidí. V roce 2019 stoupl počet zahraničních turistů, kteří navštívili Albánii o 8,1 % oproti roku 2018, a to na 6,4 mil. osob. Nejvíce návštěvníků přišlo většinou ze sousedních zemí - Kosova 35 %, 12 % ze Severní Makedonie, Itálie 9,3 %, Řecka 7,3 %, Černé Hory 5,7 %. Z jiných evropských zemí pak nejvíce turistů přijelo z Německa, a to 2,6 % celkového množství.

Přeprava pasažérů v letecké dopravě v Albánii vzrostla v roce 2019 meziročně o 13,3 % na 3,33 mil. osob, a to přestože v zemi funguje jediné mezinárodní letiště v Tiraně. V prosinci 2019 operovalo v Albánii 17 leteckých společností. Nicméně vysoké operační náklady Tiranského mezinárodního letiště se odrážejí do vysokých cen letenek.

Podnikatelské prostředí

Albánie má podle zahraničních investorů velký potenciál pro zahraniční investice, který však není z řady důvodů dostatečně využit. Základními problémy pro zahraniční investice v Albánii jsou časté změny daňové legislativy ztěžující investorům plánování jejich investic, problematické fungování veřejných institucí, krátké časy na vyhodnocování tendrů, vysoká míra vnímání korupce byznysem (podle zprávy Transparency International za 2019 je Albánie 106. zemí ze 180 posuzovaných).

Přetrvává nadále jedna z největších překážek pro investice a podnikání v zemi, kterou je špatný stav katastru a registrace vlastnických práv. To je důvodem, proč je Albánie z hlediska přímých zahraničních investic (FDI) poslední zemí regionu. Na rozdíl od zahraničních investorů, kteří signalizují řadu překážek při svých aktivitách, vládní činitelé hlásí pozitivní trend ve

vývoji FDI s tím, že v roce 2018 i 2019 dosáhly více než 1 mld. EUR. Nicméně 60 % z FDI v posledních letech tvořily dva investiční projekty, které budou v první polovině roku 2020 víceméně dokončeny – plynovod TAP a hydroelektrárna Devoll. Nejsou zatím známy projekty, které by měly tento výpadek v zahraničních investicích nahradit. Albánská vláda zatím posuzuje možnost výstavby nové hydroelektrárny Skavica (okolo 350 mil. EUR), propojení TAP do neprovozované tepelné elektrárny ve Vloře a její rekonstrukci (58 mil. EUR), dále pak projekty na plynové zásobníky v Dumre a rafinerie v Durresu. Albánie je malou zemí a zahraniční investoři pohlížejí na region západního Balkánu jako celek, jednotlivé země regionu pak musí o investice usilovat nabídkou výhodných podmínek. Albánie je v tomto ohledu konkurenčně poměrně slabá. Podle poslední zprávy Světové banky Doing Business za rok 2019 se Albánie nezlepšila ve většině z 11 kritérií posuzujících podnikatelské prostředí v zemi a naopak si celkově pohoršila o 19 míst až na 82. příčku ze 190 hodnocených zemí. Je to zároveň nejhorší pozice ze zemí západního Balkánu, se kterými pak Albánie v soutěži o zahraniční investice pravidelně prohrává. Navíc do byznysu v Albánii zasahuje politika, kdy většinu zakázek v tendrech a většinu koncesí získávají firmy s vazbami na vládu a i v případech, kdy zakázku získá jiný subjekt, musí spolupracovat s „doporučenými“ subdodavateli s politickými konexemi. Nejen velcí investoři, ale i malý a střední byznys vkládají naděje do reformy soudního systému v zemi, která však probíhá těžce a dlouze, což přispívá k vleklé politické krizi v zemi a negativně ovlivňuje podnikatelské klima (špatná vymahatelnost práva, plnění kontraktů).

Remittance, emigrace, nedostatek pracovní síly

Albánie je 10. zemí v Evropě podle celkové výše remitencí. Ty vytvářejí zhruba 12 % albánského HDP. Výše remitencí kopíruje emigrační vlny z Albánie. Emigrace v přepočtu na počet obyvatel země patří k největším ve světě. Poslední vlna dosáhla maxima v roce 2015, kdy požádalo o azyl v zahraničí 68 tisíc Albánců. V roce 2019 vzrostl počet Albánců žádajících o azyl v zahraničí o 21 %, oproti roku 2018. Podle údajů OSN z roku 2017 žije v zahraničí 1, 17 mil. albánských migrantů, z toho 90 % v Evropě, drtivá většina ve vyspělých zemích. Emigrace přinášející remittance způsobuje Albánii také potíže, neboť se týká většinou kvalifikovaných sil. Projevuje se to i v oblasti stavebnictví, které čelí nedostatku pracovních sil, zejména v očekávání projektů rekonstrukce po zemětřesení v listopadu 2019. Za devět měsíců roku 2019 dosáhly remittance rekordní výše v posledním desetiletí. Zvýšily se oproti 1-9/2018 o 4 % na 520 mil. EUR. V roce 2019 došlo v Albánii opět k úbytku počtu obyvatel, tentokrát o 0,6 %.

Repatriace zisků z Albánie v roce 2019 dosáhla rekordní úrovně

Dle údajů albánského daňového úřadu činil repatriovaný zisk zahraničních firem působících v Albánii za prvních devět měsíců roku 2019 380 mil. EUR, což je o 30 % více než ve stejném období roku 2018. Dividendová část činila 90 mil. EUR a ve srovnávaném období se ztrojnásobila. Společnostmi, které repatriovaly nejvíce zisku, byly National Commercial Bank (BKT), Tirana International Airport a Raiffeisen Bank.

Očekávaný vývoj ekonomiky v zemi

Silné zemětřesení v Albánii z 26. listopadu mělo ničivé následky, škody v postižené oblasti kolem měst Durres a Tirana jsou zhruba odhadovány na 1 mld. EUR. Přístav v Duresu se podílí asi 10 % na HDP Albánie. Po Tiraně a Fieru je největším přispěvatelem albánského hospodářství. Turistický sektor má více než 50 % podíl na hospodářském výkonu města. Listopadové zemětřesení kromě obytných budov poškodilo zejména hotelová zařízení na pobřeží Durresu (úplně zničeno 30 hotelů, řada dalších poškozena). Durres je přitom nejdůležitějším albánským centrem masové turistiky u moře, která zaměstnává v Durresu 54 tis. osob. Tato situace může poškodit příjmy z turistiky v roce 2020 a odrazit se na výkonu albánské ekonomiky.

Na druhou stranu balík rekonstrukčních opatření po zemětřesení podpořený částkou z albánského rozpočtu a dary mezinárodních sponzorů by mohl do jisté míry stimulovat ekonomický růst v dalších letech a eliminovat ztráty z turistické

oblasti.

Negativní dopad bude mít na ekonomický rozvoj země v roce 2020 globální epidemie COVID-19. Albánská vláda již koncem března 2020 přehodnotila odhad růstu HDP za rok 2020 a snížila jej z původně předpokládaných 4,1 % na 2,0 %. Lze však důvodně předpokládat, že spíše než jen k poklesu dynamiky růstu albánské ekonomiky, dojde v ní kvůli negativnímu dopadu COVID-19 na ekonomický život země v roce 2020 k recesi a poklesu HDP.

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Pro trvalou ekonomickou obnovu Albánie je nezbytné udržení finanční stability a snadnější přístup podnikatelské sféry k úvěrům, čemuž může napomoci snížení míry nesplácených půjček. Vládní reformy v oblasti důchodů, energie, financování úřadů místní správy, státní správy a zlepšení podnikatelského prostředí v případě jejich úspěchu posílí schopnost Albánie přilákat tolik potřebné investice z důvodu naprostého nedostatku vlastních zdrojů, zlepší výhled na udržitelný střednědobý růst a sníží fiskální rizika.

Pokud jde o výsledky veřejného rozpočtu v roce 2019, vládě se podařilo snížit deficit ke konci roku 2019 na 65,8 % HDP (v roce 2018 67,3 % HDP), i když původně předpokládala snížení na 64,9 % HDP. V roce 2016 se podařilo poprvé za posledních 6 let snížit veřejný dluh, který na konci roku 2016 dosáhl hodnoty 71,8 % HDP (a v roce 2015 dosáhl rekordní výše 72,20% HDP). Vláda v roce 2017 veřejný dluh dále snížila, a to o 3 procentní body na 69,1 % HDP a v roce 2018 na 67,3 % HDP.

Rozpočet AL pro rok 2019 plánoval výdaje ve výši 519,377 mld. ALL, resp. 4,071 mld. EUR (skutečnost 491,9 mld. ALL) a s dosud nejnižším deficitem 1,9 % HDP (v roce 2018 2,0 %) při předpokládaném růstu ekonomiky o 4,3 %. Plánované příjmy měly dosáhnout výše 486,477 mld. ALL, resp. 3,813 mld. EUR (skutečnost 460,3 mld. ALL). Deficit rozpočtu se očekával ve výši 32,9 mld. ALL, resp. 258 mil. EUR (skutečnost 31,6 mld. ALL). Snížení příjmové stránky rozpočtu jde zejména na vrub snížení dynamiky růstu hospodářství kvůli výpadku ve 4 Q 2019 kvůli vlivu listopadového zemětřesení (3,4 místo 4,3 %).

Albánský parlament schválil na rok 2020 rozpočet již se započtením dopadů listopadového zemětřesení. Při jeho sestavení vláda počítala v roce 2020 s 4,1 % růstem hospodářství a deficitem ve výši 1,6 % HDP. Příjmová stránka byla plánovaná ve výši 502,7 mld. ALL a výdajová 532,0 mld. ALL.

Kvůli globální epidemii COVID-19 a dopadům na albánskou ekonomiku v roce 2020 bude muset být tento rozpočet během roku 2020 upraven. Albánský státní rozpočet utrpí podle odhadů vlády jen v období mezi březnem a červnem 2020 ztráty z výpadku ekonomické činnosti v zemi ve výši více než 500 mil. EUR. Albánský rozpočet se za 1. čtvrtletí 2020 dostal do deficitu 17,4 mil. EUR, ve srovnání se profitem 28,5 mil. EUR ve stejném období roku 2019. Příjmy rozpočtu 1Q 2020 poklesly meziročně o 3,9 % a výdaje naopak vzrostly o 1,5 %. Daňové příjmy za toto období meziročně poklesly o 4,5 %, z toho výpadek DPH činí 1,6 procentního bodu. Rozpočtový deficit je nyní plánován na 3,9 % DPH oproti původnímu předpokladu 1,6 % HDP.

Veřejný rozpočet (v mil. EUR)

	2016	2017	2018	2019	2020 (plán) *
Příjmy	2 980,00	3 248,80	3 607,07	3 787,82	4 087,00

Výdaje	3 220,00	3 482,80	3 819,77	4 047,86	4 325,20
Saldo	-240,00	-234,00	-212,70	-260,04	-238,20

Zdroj: Centrální banka Albánie, Ministerstvo financí Albánie

* kurs: 123,00 ALL/EUR

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

Platební bilance 2013–2017 (v mil. EUR)

	2014	2015	2016	2017	2018
I. Běžný účet	-1 076	-884	-813	-866	-860
II. Kapitálový účet	87	126	66	122	104
III. Finanční účet	-1032	-1 225	-665	-1 116	-1 146
Devizové rezervy	2 488	2887	2 861	3 321	3 676

- Dluhová služba v roce 2017: 315 mil. EUR
- Zahraniční dluh na konci roku 2018: 9 018 mil. EUR
- Veřejný dluh k HDP na konci roku 2018: 67,3 % HDP

Zdroj: Centrální banka Albánie, Ministerstvo financí Albánie

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Bankovní systém v Albánii je tvořen centrální Bankou Albánie ([Bank of Albania](#), BoA) a 16 komerčními bankami, které mají kolem 560 poboček po celé zemi. Guvernérem centrální banky je Gentian Sejko. Albánské banky jsou z 95 % vlastněny zahraničními společnostmi. Nejvýznamnější zahraniční vlastníci jsou z Rakouska, Řecka, Itálie a Francie. Bankovní sektor obhospodařuje na 2,9 mil. bankovních účtů, z čehož na 160 tisíc jsou podnikatelské účty a zbytek privátní.

Seznam albánských bank

- RaiffeisenBank (RB) www.raiffeisen.al
- ProCredit Bank (PB) www.procreditbank.com.al
- National Commercial Bank (NCB) www.bkt.com.al
- Veneto Bank (VB) www.venetobanka.al
- United Bank of Albania (UBA)
- Intesa Sanpaolo Bank – Albania (ASB) www.intesasanpaolobank.al

- Tirana Bank (TB) www.tiranabank.al
- National Bank of Greece (NBG) www.nbg.gr
- Alpha Bank – Albania (AB) www.alphabank-albania.al
- International Commercial Bank (ICB)
- Credit Agricole Bank (CAB) www.emporiki.com.al
- Credit Bank of Albania (CB)
- Societe Generale Albania (CG) www.societegenerale.al
- Union Bank (UB) www.unionbank.com.al
- First Investment Bank (FIA) www.fibank.al
- Credins Bank www.bankacredins.com

Zdroj: Centrální banka Albánie (BoA)

Největším problémem bankovního sektoru Albánie je trvale výše špatných úvěrů. Nejvyšší úrovně dosáhly v září 2014 s hroznou hodnotou 25 % v úvěrovém portfoliu bank. Na konci roku 2014 sice došlo k jejich poklesu, ale číslo 22,76 % nutilo po celý rok 2015 banky k obezřetné úvěrové politice s negativním dopadem na ekonomický růst. Díky opatřením centrální banky v roce 2015 měly komerční banky možnost odepsat špatné úvěry za 120 mil. EUR a ke konci roku 2015 tím úroveň nesplácených úvěrů klesla na hodnotu 17,66 %. V březnu 2017 byl poměr nesplácených úvěrů 17,4 %. Základní úrokovou míru, ve snaze rozhýbat trh s úvěry, držela centrální banka na rekordně nízké úrovni 1,00 % od června 2018. Stagnace úvěrování je vážný problém pro využití růstového potenciálu albánské ekonomiky.

Seznam pojišťoven

- INSIG S.A. www.insig.com.al
- Sigma Vienna Insurance Group S.A. www.sigma-al.com
- SIGAL UNIQUA Group Austria S.A. www.sigal.com.al
- ATLANTIK S.A. www.atlantik.com.al
- Intersig Vienna Insurance Group S.A. www.intersig.al
- ALBSIG S.A. www.albsig.com.al
- INTERALBANIAN Vienna Insurance Group S.A. www.interalbanian.com
- EUROSIG S.A. www.eurosig.al
- ANSIG S.A. www.ansig.al

Pojištění motorových vozidel má 64,33 % podíl na trhu, pojištění majetku má tržní podíl 20,43 % a životní a zdravotní pojistky představují 15,24 %. Převážná většina až 92,62 % produktů jsou neživotní pojistky. Nepovinné pojistky mají tržní podíl 39,77 %.

Z celkového počtu devíti pojišťoven pouze INSIG je vlastněná státem. Vláda však zamýšlí tuto pojišťovnu prodat. Dominanci na trhu mají dvě rakouské pojišťovací skupiny.

Zdroj: <http://amf.gov.al/tsigurimeve.asp?id=1&s=1>

1.7 Daňový systém

Základním dokumentem, který upravuje daňový systém Albánie, je zákon č. 8435 *On Taxation in the Republic of Albania* z 28.12.1998 (v platném znění). Daňový systém Albánie se skládá ze dvou částí - tzv. státních daní (týká se veškerých aktivit na území Albánie - článek 2 zákona) a místních daní (článek 3 zákona).

Přímé daně

Daň z příjmu

a) daň z příjmu fyzických osob – vztahuje se na osoby s trvalým či přechodným pobytem v Albánii delším než 183 dnů v kalendářním roce.

Od 1. 1. 2014 jsou zavedeny u daně z příjmu fyzických osob 3 pásma. Příjem do 30 000 ALL měsíčně je osvobozen od daně z příjmu, příjem od 30 001 ALL do 130 000 ALL je zdaněn 13 % a příjem od 130 001 ALL výše je zdaněn 23 %. Tímto opatřením až 97 % zaměstnanců platí nižší daň z příjmu, než platilo doposud.

Zdanitelné příjmy obyvatelstva podle zákona č. 8438/1998 a následných úprav:

- platy nebo jiné náhrady spojené s výkonem práce
- příjmy jako peněžní výsledek činnosti partnera nebo akcionáře v obchodní firmě
- příjmy z bankovních úvěrů nebo získané z peněžních poukazů
- příjmy z autorských práv a duchovního vlastnictví
- příjmy z půjček a rent
- příjmy z převodu vlastnických práv nemovitého majetku
- příjmy z náhodných her a kasin

Od 1. 1. 2015 se tyto příjmy zdaňují 15 %.

b) Malá obchodní daň – novela zákona č. 9632/2006 přijatá parlamentem 17. 12. 2015 stanovuje (s pozdějšími změnami) výši daně následovně:

- Hranice pro povinnost firem být v systému DPH byla od 1. dubna 2018 snížena z 5 na 2 mil. ALL (resp. z 37,5 tis. EUR na 15 tis. EUR) ročního obratu (předtím to bylo rozmezí obratu pro oplatňování nulové DPH 0 - 5 mil. ALL). Zatímco vláda tvrdí, že to pro malý byznys neznamená žádné další náklady, či nutnost zvýšení cen, Asociace malých a středních firem Albánie tvrdí, že opatření povede záhy k uzavření 40 až padesáti tisíců malých podniků (většinou malých kaváren, mikroobchodů a malých firem z oblasti zemědělství). Podle vlády je výše uvedené opatření klíčovým krokem v boji proti šedé ekonomice. I podle Světové banky má Albánie nejvyšší úroveň lidí pracujících „načerno“. Takto koncem roku 2017 pracovalo v průměru 40 % zaměstnaných, z toho v zemědělství 48 %, v průmyslu 35 %, ve službách 46 % a ve stavebnictví až 70 % zaměstnaných pracuje „načerno“.
- Parlament schválil počátkem července 2018 nový fiskální balíček, který zvýší hranici pro uplatňování vyššího zdaňovacího pásma z 8 mil. na 14 mil. ALL pro malé podnikání (původně 5 - 8 mil. ALL). Příjmy v nižším pásmu (nyní 5 až 14 mil. ALL) jsou daněny 5 %, ve vyšším pásmu pak 15 %. Opatření platí od 1. 1. 2019 a dotkne se podle ministerstva financí okolo 91 % podnikání v zemi.

Tuto daň hradí každá osoba, která provozuje obchod na území Albánie, není plátcem DPH a její roční obrat nepřevyšuje 14 mil. ALL, tj. cca 112 000 EUR. Výběr malé obchodní daně, která byla v pravomoci místních úřadů, je od 1. 1. 2014 v působnosti daňového úřadu.

c) Daň z příjmu právnických osob je ve výši 15 %

Od 1. 1. 2020 snížena na 5 % daň firem automobilového průmyslu.

Hotelová daň – hradí ji majitelé hotelů – minimální sazba je 140 ALL (1 EUR) za osobu za noc. U 4 a 5 hvězdičkových hotelů v Tiraně se platí ve výši 350 ALL (2,5 EUR) za noc.

Stavební nebo rekonstrukční daň – 2 % z prodejní ceny, daň je placená investorem akce

Daň za převod nemovitého majetku – 0,5 – 2 % z celkové hodnoty převodu

Daň z motorového osobního vozidla – roční pevná částka hrazená majitelem je ve výši 65 000 ALL pro každý typ vozidla. Za auta s obsahem do 1200 ccm se platí 55 000 ALL.

Daň z luxusních aut - nová daň uplatněná od 1. 1. 2016 na osobní automobily s počtem sedadel nejvýše 4+1 splňujících jednu z následujících podmínek: (i) objem válců motoru se rovná nebo převyšuje 3000 ccm, (ii) hodnota/cena vozidla se rovná nebo převyšuje 7 mil. ALL (50 tis. EUR). Při první registraci luxusního vozidla se platí daň ve výši 70 tis. ALL (500 EUR) a v následujících letech se platí roční sazba ve výši 21 tis. ALL (150 EUR).

Silniční mýtné - První silniční komunikací, na které se v Albánii platí od září 2018 mýtné, je rychlostní komunikace dálničního typu Milot - Morinë o délce cca 110 km provozovaná koncesionářskou společností Albania Highway Concession. Tzv. „Národní cesta“, pořízená z veřejných financí a vedoucí z albánského Milotu na Kosovské hranice s Albánií v Morinë, je zpoplatněna částkou 5,-EUR/osobní auto, a 22,5 EUR/nákladní auto za průjezd. Výběr mýtného má být určen k údržbě komunikace. Mýtné se vybírá u tunelu Kalimash asi 18 km od města Kukës. Jeho obyvatelé mají slevu na průjezd osobním autem – z 5,- na 1,50 EUR. Albánská opozice nazývá mýto překážkou kontaktů mezi obyvatelstvem Albánie a Kosova.

Daň z pojištění - 10 %

Výjimku z placení přímých daní mají:

- centrální a místní úřady
- centrální banka
- právnické osoby, které se zabývají aktivitami náboženské, humanitární, charitativní, vědecké nebo vzdělávací povahy, jejichž majetek nebo zisk, který byl vytvořen, není použit k individuálnímu prospěchu zakladatele a jeho členů
- komory z oblasti obchodu, průmyslu a zemědělství, jejichž majetek nebo zisk, který byl vytvořen, není použit k individuálnímu prospěchu zakladatele a jeho členů
- mezinárodní organizace, agentury pro technickou spolupráci a jejich představitelé, pokud je výjimka poskytnuta zvláštní dohodou
- významné osoby vyňaté mezinárodními dohodami ratifikovanými parlamentem

Nepřímé daně

Daň z přidané hodnoty (DPH) je 20 %

- DPH podléhají všichni dodavatelé zboží a služeb při obchodním styku jako součásti jejich obchodních aktivit na území Albánie.
- DPH dále podléhá veškeré zboží dovážené na území Albánie.
- Pro osoby ve hmotné nouzi je uplatněna dotace DPH u základních potravin ve výši 10 %.
- Od 1. 4. 2014 se DPH na vybrané léky a nemocniční služby snížila na 10 %.

Plátcem DPH, v souladu se zákonem č. 7928 z 27. 4. 1995 „On the Value – Added Tax“, v platném znění, je právnická nebo fyzická osoba nebo ostatní osoby, jejichž roční obrat překročí 14 mil. ALL, tj. cca 112 000 EUR.

Od placení DPH jsou osvobozeni:

- finanční služby včetně transakcí, které se vztahují k jejich pojištění a zajištění
- zboží a služby poskytnuté náhradou za snížené platby pro neziskové organizace, jako např. dodávky zboží a služeb pro zdravotnictví a zubní lékařství, pro ochranu dětí a starších osob, dodávky související se vzdělávacími, kulturními a

sportovními službami a dodávky poskytnuté věřícími a filosofickými organizacemi

- poštovní služby
- Centrální banka Albánie (BoA)
- diplomaté akreditovaní v Albánii

0% sazba DPH je pro následující zboží a služby:

- zboží vyvezené mimo území Albánie
- služby poskytované albánskými dodavateli mimo území Albánie
- mezinárodní doprava zboží a osob

Spotřební daň

Spotřební dani v Albánii podléhají tabák a tabákové výrobky, alkoholické a nealkoholické nápoje, pohonné hmoty a jejich deriváty, káva. Spotřební daň hradí fyzické i právnické osoby, místní i zahraniční, domácí výrobci i importéři. Spotřební daň není uplatňována v případě vývozu zboží a slouží u některých položek k ochraně vnitřního trhu.

Výše některých spotřebních daní od 1. 1. 2015:

- Cirkulační daň na PHM (benzín, nafta): 27 ALL/l
- Cigarety: 110 ALL/krabičku
- Tabák: 3700 ALL/kg
- Spotřební daň na pivo: pro pivo z pivovarů s výstavem do 200 000 hl/rok: 400 ALL/hl; pro pivo z pivovarů s výstavem nad 200 000 hl/rok: 600 ALL/hl

Sociální a zdravotní zabezpečení

Příspěvek na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění je regulován zákonem č. 1114 ze dne 30. 7. 2008.

S účinností od 1. 8. 2014 Rozhodnutím Rady ministrů č. 457 ze dne 9. 7. 2014 dochází ke zvýšení minimální a maximální měsíční mzdy sloužící jako základ výpočtu pro příspěvek na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Zaměstnanci, osoby samostatně výdělečně činné a osoby platící dobrovolný příspěvek platí příspěvky ze mzdy, která dosahuje minimální výše 19 406 ALL hrubého platu, zatímco maximální výše mzdy pro výpočet příspěvku činí 97 030 ALL hrubého platu.

Příspěvek na sociální zabezpečení činí 24,5 %, z toho je placeno:

- 15 % zaměstnavatelem
- 9,5 % zaměstnancem

Příspěvek na zdravotní pojištění hrazený zaměstnavatelem a zaměstnancem činí 1,7 % pro každého.

Pro osoby samostatně výdělečně činné a osoby platící dobrovolný příspěvek na zdravotní pojištění je základem dvojnásobek minimální mzdy ve výši 19 406 ALL hrubého platu (platí tím za sebe 3,4 %).

2. Zahraniční obchod a investice

Albánský vývoz poklesl v roce 2019 meziročně o 3,8 %, dovoz naopak vzrostl o 1,2 %. Albánský dovoz je dlouhodobě cca dvojnásobný oproti albánskému vývozu a pasívní saldo se v posledních letech trvale zvyšuje. Struktura albánské obchodní výměny, ani hlavní obchodní partneři Albánie se během roku 2019 nezměnili.

Problémem Albánie je nadále horší investiční a podnikatelské prostředí. Daňové zatížení, míra všudypřítomné korupce a nevyjasněnost vlastnictví půdy zůstávají i nadále třemi hlavními problémy podnikání a investování v Albánii. Mnohé investory rovněž odráží neefektivní soudnictví. Situaci by postupně měla zlepšit probíhající justiční reforma. Albánskou ekonomiku v uplynulých dvou letech pozitivně ovlivňovaly dvě velké investice (výstavba plynovodu TAP a kaskáda vodních elektráren na řece Devoll - investor norská Statkraft). Po dokončení těchto investic v roce 2020 se pravděpodobně zhorší ekonomický výsledek země v dalších letech, protože podobně velké investice v blízkém výhledu nejsou v Albánii očekávány. Přímé zahraniční investice (FDI) činily v roce 2019 celkem 1 079 mil. EUR. Ke konci roku 2019 dosáhla kumulativní výše FDI v Albánii 8,542 mld. EUR.

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

Obchodní bilance (v mil. EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	1 737,0	1 780,2	2 048,7	2 526,9	2 430,9
Dovoz	3 888,3	4 241,7	4 699,3	5 213,5	5 276,4
Saldo	-2 151,3	-2 461,5	-2 650,6	-2 686,6	-2 845,5

Zdroj: INSTAT

Albánský vývoz poklesl v roce 2019 meziročně o 3,8 %, dovoz naopak vzrostl o 1,2 %. Albánský dovoz je dlouhodobě cca dvojnásobný oproti albánskému vývozu.

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Struktura albánské obchodní výměny, ani hlavní obchodní partneři Albánie se dlouhodobě nemění.

Největšími obchodními partnery Albánie byli i v roce 2019 Itálie (35,8 %), Řecko (6,3 %), Německo (5,9 %). Největším vývozním trhem pro Albánii je tradičně Itálie, kam směřovalo v roce 2019 kolem 46 % celkově vyvezeného zboží. Dalšími významnými vývozními trhy byly v roce 2019 pro Albánii Kosovo, Španělsko, Německo a Řecko. Itálie je rovněž největším

dovozním albánským partnerem s více než 25 % podílem na albánských dovozech.

Česká republika má z hlediska albánské statistiky vývozu asi 1,4 % podíl, z hlediska dovozu pak 1,3 % podíl.

Největší obchodní partneři Albánie z hlediska vývozu v roce 2018 a 2019 (podíl v %)

Rok/země	Itálie	Kosovo	Španělsko	Německo	Řecko	Sev.Makedonie
2018	48,1	8,7	7,8	4,3	4,2	2,9
2019	46,2	9,6	7,7	4,6	4,1	2,8

Zdroj: INSTAT

Největší obchodní partneři Albánie z hlediska dovozu v roce 2018 a 2019 (podíl v %)

Rok/země	Itálie	Turecko	Čína	Řecko	Německo	Švýcarsko
2018	27,3	8,5	8,4	8,1	7,7	1,6
2019	25,3	9,5	9,2	8,4	7,2	2,4

Zdroj: INSTAT

Postavení k EU

Největší, téměř dvoutřetinový podíl na zahraničním obchodu Albánie mají země EU. Tento podíl se v posledních letech mírně snižuje a pohybuje v rozmezí 63 - 70%.. V roce 2019 činil 64,1 % celkového zahraničního obchodu Albánie.

2.3 Komoditní struktura

Komoditní struktura zahraničního obchodu Albánie v roce 2019

Pokud jde o strukturu albánského vývozu, ta se během posledních deseti let nemění a také v roce 2019 byly největšími vývozními položkami textil a obuv (39,6 %), suroviny a elektrická energie (16,8 %), stavební materiály a kovy (15,2 %) a potraviny (11,8 %).

Albánský dovoz je mnohem rozmanitější vzhledem k slabému průmyslu země, včetně potravinářského. V roce 2019 to byly zejména strojírenské výrobky (21,4 %), potraviny (17 %), chemické výrobky a plasty (13,7 %), textil (13,4 %) a stavební materiály a kovy (12,1 %).

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V Albánii vznikají zóny volného obchodu podle zákona „O volných zónách“ č. 9789 z 15. 2. 1996. Zóny volného obchodu jsou zakládány blízko přístavů, letišť či na křižovatkách mezinárodní dopravy (námořní přístavy Durres a Vlora, letiště Matky Terezy /Rinas/ v Tiraně).

Pro rozvoj ekonomických zón v Albánii byl přijat zákon č. 9789 „O zakládání a provozování ekonomických zón“ z 19. 7. 2007. Jelikož tento zákon nebyl spojen s pobídkami pro případné investory v těchto zónách, doposud se nepodařilo naplnit tyto ekonomické zóny podnikatelskými aktivitami.

Parlament v průběhu roku 2015 schválil novelu tohoto zákona, od které očekává rozvoj ekonomických zón. Novela zavádí pojem „**technologické a ekonomické rozvojové zóny**“ místo dosavadních „ekonomických zón“, „zón volného obchodu“ a „průmyslových parků“. Novela nabízí pro investory a developery v těchto zónách celou řadu pobídek na základě zkušeností s fungováním těchto zón ve světě.

Albánská investiční a rozvojová agentura (AIDA) v dubnu 2015 uveřejnila výzvu pro investory a územní developery pro založení a provozování tří tzv. „**technických a ekonomických rozvojových oblastí**“ (TEDA). Jedná se o pozemky připravené k tomuto účelu na severu země blízko městečka Koplík (rozloha 61 ha), v blízkosti přístavního města Durrës (rozloha 213 ha) a města Vlory (rozloha 230 ha). Kromě Durrësu se na ostatní zóny ještě ani nevypsalo výběrové řízení, zatímco řízení na volnou ekonomickou zónu Spitalla u největšího a nejvýznamnějšího námořního přístavu Durrësu (Drač) skončilo třikrát neúspěchem a až na čtvrtý pokus se v květnu 2017 podařilo pro zónu vybrat dva projekty albánských společností. Jedním má být stavba továrny na ferrochrom v ceně 30 mil. EUR a druhým stavba překladiště v ceně 93 mil. EUR. Na podzim 2017 (po červnových volbách) bylo však i toto výběrové pro závažné nedostatky zrušeno.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice v Albánii v letech 2014-2018 (FDI):

- 2014: 869 mil. EUR
- 2015: 890 mil. EUR
- 2016: 943 mil. EUR
- 2017: 899 mil. EUR
- 2018: 1 020 mil. EUR
- 2019: 1 079 mil. EUR

Zdroj: *Centrální banka Albánie*

Zahájení realizace dvou velkých investic roku 2016 (výstavba plynovodu TAP a kaskády vodních elektráren na řece Devoll norské firmy Statkraft) začaly pozitivně ovlivňovat albánskou ekonomiku. Do těchto dvou největších staveb v Albánii se v uplynulých letech koncentroval největší přítok FDI. Do roku 2019 zmíněné dva velké projekty přinesly Albánii celkem 1,9 mld. EUR.

Podle Mezinárodního měnového fondu je však přítok FDI do Albánie nestálý a nemůže sloužit jako zdroj udržitelného ekonomického růstu v Albánii. Po dokončení zmíněných staveb se výše FDI pravděpodobně zase propadne a tato volatilita toku kapitálu může být zhoubná pro makroekonomickou a finanční stabilitu země.

Mezi největšími zahraničními investory v Albánii bylo v roce 2019 na prvním místě Nizozemsko s 235 mil. EUR, dále Švýcarsko s 209 mil. EUR a Itálie s 120 mil. EUR.

Zahraniční investoři v roce 2019 investovali nejvíce tradičně do zdrojů elektrické energie, plynové vodní infrastruktury (31 % z celkových FDI) a také do těžby kamene (20 %).

Kumulativně je ke konci roku 2019 na prvním místě mezi zahraničními investory v Albánii s 1 534 mil. EUR Švýcarsko. Toto prvenství souvisí s investicemi do výstavby plynovodu TAP, který staví konsorcium investorů se sídlem právě ve Švýcarsku. Na dalších místech jsou Nizozemsko (1 243 mil. EUR) a Kanada (1 065 mil. EUR). Na čtvrtém místě s 829 mil. EUR investic je největší obchodní partner Albánie - Itálie.

Nizozemsko financuje zejména stavbu vodních elektráren norské firmy Statkraft na řece Devoll. Nizozemské investory zajímá rovněž albánské zemědělství a investují do moderních pěstebních metod a certifikací umožňujících vývoz na EU trhy. Kanada především investovala do ropného a těžebního průmyslu. Nicméně svou albánskou akvizici Bankers Petroleum již prodala čínské Geo-Jade Petroleum, avšak investice je stále vykazována jako kanadská.

Mezi velké investory v Albánii patří také Turecko s kumulativními investicemi ke konci roku 2019 ve výši 829 mil. EUR, Bulharsko (583 mil. EUR) a Řecko (566 mil. EUR).

Celková kumulativní výše FDI v Albánii koncem roku 2019 činila 8 542 mil. EUR.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Zahraniční investice jsou v Albánii chráněny zákonem. Albánská vláda podporuje a vytváří podmínky pro vstup zahraničního kapitálu a garantuje ochranu vložených investic. ČR má s Albánií uzavřenou Dohodu mezi ČR a Albánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic z r. 1994, která by měla poskytovat záruku pro případné investice českých subjektů do Albánie. K této dohodě byl v roce 2010 podepsán protokol o změně této dohody v souladu s požadavky legislativy EU.

Albánie v krátkodobém a střednědobém horizontu nemá moc šancí dosáhnout bez zahraničního kapitálu udržitelného ekonomického rozvoje.

Zákon, s názvem „**Strategické investice v Albánské republice**“ parlament přijal až v červnu 2015. Vláda si od nového zákona slibuje výrazné zvýšení investičních aktivit nejen zahraničních, ale i domácích aktérů. Zákon stanovuje kritéria pro investice, podle kterých získají statut strategické investice, a tudíž mohou být zvýhodněny. Rozhodnutí o získání statutu strategické investice připadne Komisi pro strategické investice působící při Úřadu předsedy vlády Albánské republiky a jejím předsedou je předseda vlády. Administrátorem a propagátorem v lákání strategických investic je vládní agentura AIDA, ale zákon připouští i působení mezinárodní investiční agentury reprezentující Albánii na globálním investičním trhu podle předem sjednaných podmínek.

Strategické sektory vymezené zákonem jsou:

- energetika a těžba nerostů
- infrastruktura pro dopravu a elektronickou komunikaci a komunální odpad
- turismus
- zemědělství (velké zemědělské farmy) a rybářství
- ekonomické zóny
- oblasti prioritní pro rozvoj

Zákon stanovuje požadavky na uznání investice za strategickou pro každý sektor zvlášť a pokaždé ve dvou stupních: buď

bude investice strategická s asistencí státu, nebo získá statut se zvláštním zacházením. V dalším zákon stanovuje pobídky jak pro investici s asistencí státu, tak pro investice se zvláštním zacházením. Doposud podle tohoto zákona investiční pobídky strategického investora získaly dva projekty, oba od největší domácí společnosti Balfin Group.

Albánie je ze strany EU, zahraničních firem působících v Albánii, potenciálních investorů a místních smíšených obchodních komor soustavně kritizována za netransparentní investiční prostředí v zemi, které stále nedosahuje obvyklých evropských standardů. Albánská vláda se snaží tento image zlepšit a chce snížit důsledky právní nejistoty pro investory úpravou zákona o zahraničních investicích. Úpravy by měly přinést speciální ochranu zahraničním investorům nad rámec stávajícího zákona o strategických investicích. Avšak práce nad úpravami zákona o zahraničních investicích se opoždějí a termín jeho vstupu v platnost Rada ministrů na svém nedávném zasedání v dubnu 2017 odložila až na konec roku 2018 a nyní se hovoří až o roku 2020.

Místo toho albánský parlament v říjnu 2019 schválil zákon o založení Albánské investiční korporace (Albanian Investment Corporation – AIC). Založení státní AIC je podle albánské vlády částí vládní strategie udržitelného růstu. AIC by měla přispět k zlepšení ekonomického výkonu země a podpořit příliv FDI do země. Hlavním záměrem zákona o AIC je partnerství stát-soukromý kapitál ve společném podniku (nejedná se tedy o PPP). Zákon o AIC byl rovněž konzultován s Evropskou komisí a byl uznán jako plně kompatibilní s právním rámcem EU.

AIC má být profesionálně řízená společnost spolupracující s vládou a fungující jako podnikatelský subjekt, která s cílem realizovat investiční projekty vstupuje do partnerských vztahů se soukromými investory. AIC bude spravovat nevyužívaný státní majetek, především půdu, který bude jejím základním kapitálem, a financovat investiční projekty. Po přechodném období 5 až 7 let, kdy bude podporována ze státního rozpočtu, by AIC měla být samofinancovatelná společnost. Hlavními prioritami, z nichž budou vycházet připravované projekty, bude turismus, energetika, zemědělství, infrastruktura, technologické a průmyslové zóny.

Podle zprávy Světové banky Doing Business 2019 je Albánie na 82. místě ze 190 posuzovaných ekonomik z hlediska kvality regulace podnikání a ochrany majetku (pokles o 19 míst oproti roku 2018). Podle zprávy o konkurenceschopnosti ekonomik států World Economic Forum z roku 2019 (mezinárodní organizace pro spolupráci veřejného a soukromého sektoru) je albánská ekonomika z hlediska konkurenceschopnosti ze 141 posuzovaných zemí na 81. místě (pokles o 6 míst oproti zprávě roku z 2018). Daňové zatížení, míra všudypřítomné korupce, přílišná regulace ekonomického prostředí, zasahování ze strany státu, slabá ochrana vlastnických práv a nevyjasněnost vlastnictví půdy zůstávají i nadále hlavními problémy podnikání v Albánii. Mnohé investory rovněž odrazuje neefektivní soudnictví. Situaci by postupně měla zlepšit probíhající justiční reforma.

Situaci nezlepšuje ani kontroverzní program albánské vlády "1 mld. EUR" z roku 2018 pro public private partnership (PPP), který měl zejména urychlit výstavbu infrastruktury v zemi. Tendry v rámci programu jsou netransparentní, vyhrávají jen domácí firmy a celý program ohrožuje závazek vlády na snižování veřejného dluhu. Jako takový byl kritizován mezinárodními finančními institucemi (EBRD, WB, IMF) i během roku 2019.

3. Vztahy země s EU

V roce 1992 byla podepsána Dohoda o obchodu a spolupráci s EU a Albánie. Od dubna 2009 vstoupila v platnost Stabilizační a asociační dohoda EU s Albánií. V témže roce Albánie formálně požádala o vstup do EU. Evropská komise však neshledala Albánii připravenou na započetí přístupových jednání, zejména kvůli dlouhodobým politickým sporům v zemi. Od prosince 2010 však byl liberalizován vízový režim mezi EU a Albánií a zrušena krátkodobá víza do zemí schengenského prostoru pro Albánce. Albánie je oficiální kandidát pro přístup do EU od června 2014 a následně Albánii byly EU stanoveny podmínky (5 klíčových reforem) pro zahájení přístupových jednání. V roce 2016 Evropská komise doporučila zahájení přístupových rozhovorů s Albánií, nicméně Německo ohlásilo, že do konce roku 2018 bude zahájení přístupových rozhovorů s Albánií vetovat. Doporučení EK zahájit přístupová jednání s Albánií nebylo vyslyšeno pro odpor Francie ani červnu 2019. Nakonec bylo politického rozhodnutí o zahájení přístupových rozhovorů s Albánií (a Severní Makedonií) přijato v průběhu videokonference ministrů zahraničních věcí 24. 3. 2020, v době plného vypuknutí epidemie COVID-19 v Evropě.

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Delegace Evropské Unie v Albánii (Delegation of the European Union to Albania)

Adresa ústředí: ABA Business Center, Rr. Papa Gjon Pali II, 17th floor

Tel.: +355 4 222 8320, 222 0871, 222 8479, 223 4294

Fax: +355 4 223 0752

Email: delegation-albania@eeas.europa.eu

Web: http://eeas.europa.eu/delegations/albania/index_en.htm

3.2 Obchodní vztahy země s EU

EU je pro Albánii dlouhodobě největším obchodním partnerem. Neprojevuje se to pouze při zahraničně-obchodní výměně, která pro Albánii představuje více než 2/3 zbožíové výměny, ale i v oblasti zahraničních investic ze strany členských zemí EU. EU je tradičně nejvýznamnějším partnerem Albánie v zahraniční rozvojové spolupráci nehledě na bilaterální rozvojovou pomoc členských zemí, která je rovněž významná. Albánská levná a kvalifikovaná pracovní síla nachází dlouhodobé uplatnění na trhu práce EU, zejména v sousedním Řecku a v Itálii. Početné albánské menšiny žijící v členských státech EU včetně ČR posilují skrz své podnikatelské aktivity obchodní vazby zaměřené mnohdy právě na zemi svých předků, tj. Albánii.

Albánie je kandidátskou zemí pro členství v EU a dne 24. 3. 2020 EU rozhodla o zahájení přístupových jednání s Albánií a také Severní Makedonií.

Vztahy Albánie a EU v datech:

- 1992: Dohoda o obchodu a spolupráci. Albánie může využívat program PHARE.
- 1997: Regionální přístup. Rada ministrů EU stanovila politickou a ekonomickou podmíněnost pro rozvoj dvoustranných vztahů.
- 1999: EU předložila návrh Stabilizačního a asociačního procesu (SAP) pro 5 zemí jihovýchodní Evropy včetně Albánie.

Byly dokončeny studie k Stabilizační a asociační dohodě (SAD). Albánie profitovala ze samostatných obchodních preferencí s EU.

- 2000: Rozšíření bezcelního přístupu albánských výrobků na trhy zemí EU.
- 2000 (červen): Zasedání Rady ve Feira: oznámení, že všechny země SAP jsou potenciální kandidáti pro členství v EU.
- 2000: Záhřebský summit: SAP oficiálně schválen jako politika EU vůči zemím Západního Balkánu.
- 2001: První rok nového programu CARDS speciálně připraven pro země SAP.
- 2001: Doporučení EK pro jednání o SAD s Albánií. Evropská Rada v Göteborgu (červen) pozvala EK, aby předložila draft směrnice o jednání o SAD.
- 2003 (leden): Zahájení rozhovorů o SAD mezi EU a Albánií.
- 2003 (červen), Soluň: SAP potvrzen jako politika EU pro země Západního Balkánu.
- 2004 (červen): Rozhodnutí Rady o principech evropského partnerství pro Albánii.
- 2005 (prosinec): Rozhodnutí Rady o principech a upraveném evropském partnerství pro Albánii.
- 2006 (12. červen): Podpis SAD.
- 2006: Albánská vláda přijala Národní plán k implementaci SAD, který stanovuje priority, jejichž splnění je podmínkou pro ratifikaci SAD členskými státy EU. SAD s EU albánský parlament ratifikoval 27. 7. 2006.
- 2006 (6. září): Evropský parlament schválil SAD s Albánií.
- 1. 4. 2009 vstoupila v platnost SAD mezi EU a Albánií.
- 28. 4. 2009 Albánie požádala o členství v EU.
- 15. 11. 2009 EU jednomyslně schválila přihlášku Albánie do EU.
- 9. 11. 2010 EK vydává tzv. Opinion s 12 doporučeními, jejichž naplněním podmiňuje zahájení přístupových rozhovorů s Albánií.
- 2010 (prosinec): zavedení bezvízového styku Albánie s EU.
- 2012 (říjen): doporučení EK k udělení kandidátského statusu za předpokladu přijetí 3 zákonů.
- 2013 (říjen): doporučení EK k udělení kandidátského statusu.
- 2014 (červen): udělení kandidátského statusu Albánii.
- 2016 (listopad) EK doporučila zahájení přístupových rozhovorů EU s Albánií, nicméně Německo prohlásilo, že zahájení přístupových rozhovorů bude až do konce roku 2018 vetovat
- 2017 (květen): EK opětovně doporučila na základě hodnocení v country reportu zahájení přístupových rozhovorů EU s Albánií
- 2018 (červen): EK opětovně doporučila na základě hodnocení v country reportu zahájení přístupových rozhovorů EU s Albánií
- 2020 (březen): EU rozhodla na doporučení EK o zahájení přístupových rozhovorů s Albánií

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Od roku 2014 má Albánie možnost čerpat z prostředků v rámci IPA II. Finální verze IPA II na léta 2014–2020 byla schválena v červenci 2014. Podle schváleného dokumentu může Albánie v letech 2014–2020 čerpat prostředky za 649,4 mil. EUR. Nejvíce prostředků (320,5 mil. EUR) půjde na reformy v souvislosti s přípravou Albánie na členství v EU. Na socio-ekonomický a regionální rozvoj je pro Albánii vyčleněno 168 mil. EUR. Na zaměstnanost, sociální politiku, vzdělání, podporu rovnosti mezi pohlavími a rozvoj lidských zdrojů půjde 69 mil. EUR. Do sektoru zemědělství a na rozvoj venkova směřuje 92 mil. EUR.

Dosud Albánie čerpala prostředky v rámci IPA 2007–2013.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Albánie se dlouhodobě podílí na celkovém zahraničním obchodu ČR mezi 0,02 - 0,022 % a v žebříčku obchodních partnerů ČR se pohybuje na 81. – 83. místě. Hodnota agregovaných českých investic v teritoriu dosáhla koncem roku 2019 720 tis. EUR, což je necelá desetina promile z celkového agregovaného pří toku FDI do Albánie.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

Vzájemná obchodní výměna (v tis. EUR)

	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz z ČR	29 200	46 521	46 095	53 502	51 776
Dovoz do ČR	8 506	16 132	25 088	40 356	49 676
Obrat	37 706	62 653	71 183	93 858	101 452
Saldo	+20 694	+30 389	+21 007	+13 146	+2 100

Zdroj: ČSÚ

Hodnota obchodní výměny v roce 2019 dosáhla hodnoty 101,4 mil. EUR a meziročně se zvýšila o 8,1 %. Saldo obchodní výměny bylo pro ČR pozitivní ve výši 2,1 mil. EUR. O nárůst obratu se v hodnoceném období zasloužil především nárůst albánského vývozu o 23,1 %, zatímco český vývoz se v tomto období snížil o 3,2 %.

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Ve struktuře vývozu z ČR do Albánie v roce 2019 dle HS (4) dominovaly následující položky (v tis. EUR):

1.	HS 8544	Dráty, kabely, vodiče elektr. izolované aj.	9 074
2.	HS 8536	Zařízení k el. ochraně spínání el. obvodů	7 061
3.	HS 3402	Prostředky povrchově aktivní prací čisticí aj	5 931

4.	HS 8703	Osobní automobily a jiná motorová vozidla	5 630
5.	HS 8471	Stroje automat. zprac. dat, jednotky, snímače a pod.	2 020
6.	HS 3809	Přípravky k úpravě povrchu apretování ap výr	1 695
7.	HS 3917	Trouby trubky hadice příslušenství z plastů	1 327
8.	HS 2716	Energie elektrická	1 259
9.	HS 3926	Výrobky ostatní z plastů aj materiálů	1 239
10.	HS 8507	Elektrické akumulátory, včetně separátorů pro ně, též pravouhlých	1 138

Ve struktuře dovozu z Albánie do ČR v roce 2019 dle HS (4) dominovaly následující položky (v tis. EUR):

1.	HS 8544	Dráty, kabely, vodiče elektr. izolované aj.	20 286
2.	HS 2716	Energie elektrická	8 995
3.	HS 6403	Obuv se svrškem z usně	3 267
4.	HS 6109	Trička vrchní tílka aj nátělníky pletené	1 661
5.	HS 6406	Části obuvi stélky podpatěnky ap kamaše aj	1 510
6.	HS 8428	Zařízení ost zdvihací nakládací manipulační	1 406
7.	HS 0807	Melouny (vč vodních melounů)	1 284
8.	HS 0709	Zelenina ostatní čerstvá	1 237

		chlazená	
9.	HS 6107	Spodky pyžama župany ap pánsk chlapec pletené	1 102
10.	HS 6108	Kombiné, pyžama, kalhotky a pod. dámské, dívčí pletené	1 101

Zdroj: ČSÚ

Nárůst dovozů z Albánie v posledních třech letech byl způsoben především vývozem společnosti Forschner Albánie do Forschner ČR, který každoročně roste o desítky procent (kabelové systémy pro nákladní auta, autobusy, traktory). I v roce 2019 vzrostl vývoz Forschner Albánie do ČR o 33 % a podílel se tak rozhodující měrou na nárůstu albánského vývozu do ČR (podíl vývozu této položky činil 41 % celkového vývozu Albánie do ČR v tomto období). Každoročně rostou i dovozy albánské čerstvé zeleniny do ČR, ve sledovaném období o 2019 o 49 % (zejména papriky a melouny). Významnou dovozní položkou byla v období 2019 již tradičně elektrická energie (za 9 mil. EUR). Jinak je sortiment dovozů z Albánie nadále úzký (elektroinstalace do motorových vozidel firmy Forschner Albánie, oděvní výrobky, kůže, zelenina, ovoce) a odráží tak nízkou úroveň diverzifikace albánské ekonomiky.

Na 3,2 % poklesu vývozu do Albánie se v roce 2019 podílel především pokles vývozu ve skupinách 6 a 7, zejména pak v položkách osobních automobilů (pokles o 63 %) a v položce textilní výrobky.

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

Podrobná statistika platební bilance ČNB dle států pro albánsko-českou vzájemnou výměnu služeb uvádí pro léta 2015 - 2019 následující hodnoty:

Statistika služeb ČR-AL (mil. Kč.)			
Rok	Kredit	Debet	Bilance
2015	86,8	16,5	70,3
2016	68,6	54,5	14,1
2017	44,0	79,7	-39,0
2018	43,1	154,7	-111,3
2019	44,0	194,1	-150,1

Struktura exportu a importu služeb, nejvíce vyvážené a dovážené služby

Ve vzájemném obchodě v oblasti služeb mezi Českou republikou a Albánií převažují dopravní služby. Ze strany ČR jsou poskytovány téměř výhradně služby v silniční dopravě (v roce 2019 za 26,5 mil. Kč), albánskou stranou v silniční (56,0 mil. Kč) i letecké dopravě (9,5 mil. Kč). Druhou tradiční službou poskytovanou ČR jsou telekomunikační služby, jejichž objem během posledních pěti let kolísal mezi 2,2 až 25,7 mil. Kč (v roce 2019 2,2 mil. Kč). V posledních třech letech se ve vzájemné obchodní výměně objevuje nová položka "Výrobní služby u cizích fyzických vstupů (služby zpracování zboží)", která vyplývá z kooperační činnosti dvou dceřiných společností společnosti Forschner (kabelové svazky a přístroje pro dopravní vozidla). Tyto služby začaly výrazně ovlivňovat vzájemnou výměnu ČR-AL v oblasti služeb (v roce 2019 je bilance

v této položce -119,0 mil. Kč) a v roce 2017 vedly poprvé k pasivní bilanci ČR v službách s AL ve výši -39,0 mil. Kč, která se v roce 2019 prohloubila až na -150,1 mil. Kč.

V oblasti turistického ruchu poskytla v roce 2019 ČR Albánii služby za 9,6 mil. Kč, ze strany Albánie je tato hodnota neměřitelná. Údaje ve statistice ČNB v této oblasti nekorespondují se stále vzrůstajícím počtem českých turistů v Albánii. Služby v oblasti turistického ruchu jsou v Albánii často poskytovány v tzv. "šedé ekonomice".

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

Velvyslanectví ČR v Tiraně o dalších českých investicích v Albánii po odchodu ČEZ, a.s. na podzim 2014 nemá žádné informace.

Od května 2009 firma ČEZ, a.s., která uspěla v privatizační soutěži, vlastnila 76% podíl ve společnosti na distribuci elektřiny Operatori i Sistemit te Shperndarje Sh. A. – OSSH se sídlem v Tiraně. Je to jediná distribuční společnost v zemi. Zbývajících 24 % patřilo albánskému státu. Společnosti byla v lednu 2013 ze strany státního dozorového orgánu ERE odebrána licence. V květnu 2013 ČEZ, a.s. notifikovala albánské vládě zahájení mezinárodní arbitráže. V červnu 2014 albánský stát a ČEZ, a.s. podepsaly dohodu o podmínkách mimosoudního řešení sporu. Po ratifikaci dohody dotčenými stranami v říjnu 2014 došlo k odprodeji akcií v držení společnosti ČEZ, a.s. albánskému státu za symbolické 1 EUR. ČEZ, a.s. obdržela kompenzaci za svoje investice v Albánii v hodnotě 95 mil. EUR do konce srpna 2018 v několika splátkách.

Firmy a joint ventures

Společnost GeoTest a.s., Brno, zabývající se geologickým inženýrstvím, provozovala aktivity v Albánii a zajímá se o nové příležitosti na zdejším trhu. Na rozvojové projekty vznikl společný podnik s názvem Envi-Alba Shpk. Tirana, jejímž 100% vlastníkem byla GeoTest Brno, a.s. Firma se zabývala revitalizací území znečištěného rtuť v oblasti bývalé výroby CI-PVC ve Vloře. Envi-Alba se rovněž podílela na rozvojovém projektu „Implementace nové technologie na ochranu životního prostředí pro ropný průmysl v regionu Kučova“. Firma Envi-Alba Shpk. byla po dokončení svého posledního projektu v Albánii na žádost české matky vyškrtuta z obchodního rejstříku.

Společnost WALMARK, s.r.o. prostřednictvím vlastního zastoupení vyváží do Albánie volně prodejná léčiva a potravinové doplňky, které se prodávají v sítích lékáren po celé zemi. Svoje zastoupení zde má i firma Preciosa, a.s. Firma přes své zastoupení prodává křišťálové sklo a bižuterii ve svých prodejnách v Tiraně. Obchodního zástupce má v Albánii i Paramo, a.s. O úspěšný prodej osobních automobilů značky ŠKODA se v Albánii v rámci Volkswagen Group stará společnost Porsche Albania.

Od konce roku 2018 má Budějovický Budvar v Albánii svého výhradního distributora a vyváží sem lahvové i sudové pivo. Firma CZ LOKO spolupracuje s Albánskými železnicemi na přípravě modernizace jejich dieselových lokomotiv československé proveniencí. Zatím zpracovala studii proveditelnosti a nyní oba partneři hledají způsob financování modernizace. AŽD Praha se účastní tendru na modernizaci a dostavbu železniční trati Tirana - Durres jako subdodavatel. EGO Zlín spolupracuje s Nemocnicí matky Terezy v Tiraně na vybudování centra pro čelení epidemiím. V roce 2019 zrealizoval v nemocnici specializované pracoviště jako první pilotní etapu projektu.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

- Dohoda mezi ČR a Albánskou lidovou republikou (ALR) o kulturní spolupráci (1. 12. 1952)

- Konzulární úmluva mezi ČSR a ALR (16. 1. 1959)
- Smlouva mezi ČSR a ALR o právní pomoci ve věcech občanských, rodinných a trestních (16. 1. 1959)
- Smlouva mezi ČR a AR o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a majetku (Tirana, 22. 6. 1995)
- Dohoda mezi vládou ČR a vládou AR o sukcesi do dvoustranných smluv sjednaná výměnou nót (Tirana, 18. 5. 1998)
- Ujednání mezi Ministerstvem obrany ČR a Ministerstvem obrany AR o vzájemné spolupráci (Praha, 27. 6. 1999)
- Smlouva mezi vládou ČR a Radou ministrů Albánie o výměně a vzájemné ochraně utajovaných informací (Praha, 19. 11. 2009)
- Dohoda o policejní spolupráci mezi MV ČR a MV AR podepsaná 27. 4. 2009 v Praze (vstoupila v platnost 1. 1. 2010)
- Protokol mezi vládou ČR a Radou ministrů Albánie k provedení Dohody mezi Evropským společenstvím a AR o zpětném přebírání osob s neoprávněným pobytem ze dne 14. dubna 2005 (Tirana, 16. 4. 2012)
- Ujednání mezi Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR a Ministerstvem školství a sportu AR o spolupráci v oblasti školství na léta 2015–2018 (Praha, 13. 10. 2015)
- Smlouva mezi Albánskou republikou a Českou republikou o sociálním zabezpečení (Praha, 13.10.2015)

Platné smlouvy (v ekonomické oblasti):

- Dohoda mezi vládou Československé republiky a vládou Albánské lidové republiky o letecké dopravě (Tirana, 20. 5. 1958)
- Dohoda mezi vládou ČSFR a vládou Albánské lidové socialistické republiky o mezinárodní silniční dopravě a Protokol (Praha, 7. 1. 1991), č. 90/1991 Sb.
- Protokol mezi vládou ČSFR a vládou Albánské republiky o vypořádání vzájemných pohledávek a závazků v platebních vztazích existujících k 31. 12. 1991 (Tirana, 23. 1. 1992)
- Dohoda mezi ČR a Albánskou republikou o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha, 27. 6. 1994), č. 183/1995 Sb.
- Smlouva mezi ČR a Albánskou republikou o zamezení dvojího zdanění a zabránění daňovému úniku v oboru daní z příjmu a majetku (Tirana, 22. 6. 1995), č. 270/1996 Sb.
- Dohoda o úhradě albánského dluhu vůči bývalé ČSFR (Tirana, 19. 10. 2005)
- Dohoda o spolupráci v zemědělství mezi Ministerstvem zemědělství ČR a Ministerstvem zemědělství, potravin a ochrany spotřebitelů AR (Brno, 4. 3. 2008)
- Dohoda o spolupráci mezi Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR a Ministerstvem hospodářství, obchodu a energetiky AR (Tirana, 18. 4. 2008)
- Protokol mezi ČR a AR o změně Dohody mezi ČR a AR o podpoře a vzájemné ochraně investic (Praha, 8. 10. 2010)
- Memorandum o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí mezi Ministerstvem životního prostředí ČR a Ministerstvem životního prostředí, lesů a vodního hospodářství AR (Praha, květen 2011)
- Ujednání mezi Ministerstvem zdravotnictví ČR a Ministerstvem zdravotnictví AR o spolupráci v oblasti zdravotnictví a lékařské vědy (Praha, září 2011)
- Smlouva mezi Ministerstvem hospodářského rozvoje, cestovního ruchu, obchodu a podnikání AR a Ministerstvem pro místní rozvoj ČR o spolupráci v oblasti cestovního ruchu (Praha, 13.10.2015)

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

V rámci malých lokálních projektů zahraniční rozvojové spolupráce (ZRS) ČR byla v roce 2009 Ministerstvem zahraničních věcí ČR vyčleněna částka ve výši 0,5 mil. Kč na projekt s názvem „Profesionální formace ohrožených mladých lidí v diecézi Rreshen“. Tento projekt byl určen ke vzdělávání a rekvalifikaci mladých lidí obou pohlaví v oblasti Rreshen za účelem jejich uplatnění na trhu práce. Projekt pokračoval i v letech 2010 a 2011 s krytím 250 000 Kč a 200 000 Kč.

V rámci ZRS byl v roce 2009 zahájen projekt „Implementace nových technologií na ochranu životního prostředí v ropném průmyslu v regionu Kučova“ s realizací rozdělenou do následujících tří let a s celkovým rozpočtem 20 mil. Kč. První fáze projektu byla ukončena v prosinci 2009 zpracovanou analýzou rizik a doporučením nápravných opatření. Tento

projekt byl ukončen v roce 2012.

ČR dále v roce 2009 vyčlenila částku ve výši 1,5 mil. Kč na projekt „Nedostatečná péče o dlouhodobé pacienty, převážně onkologické, kteří potřebují paliativní péči v Albánii“. Na tento projekt navázal v roce 2010 projekt „Rozvoj paliativní péče v Albánii prostřednictvím vzdělávání“ v částce 250 000 Kč. V návaznosti na předchozí projekty byl v roce 2012 realizován „Projekt péče o onkologicky nemocné pacienty“. Příspěvek ČR na projekt činil 150 000 Kč.

V roce 2009 proběhl další z řady seminářů organizovaných Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví ČR (ÚNMZ) zaměřený na technickou pomoc ČR albánské státní správě v oblasti zkušebnictví a metrologie. ÚNMZ spolupracoval s albánskými institucemi v oblasti technické pomoci již od roku 2003.

Pro rok 2010 ČR vyčlenila celkem 125 000 Kč na projekt „Zvyšování úrovně perinatologické a neonatologické péče v Albánii“. Projekt byl realizován organizací ADRA ČR. Jeho vlastní provedení spočívalo v zajištění odborné stáže albánských lékařů na VFN a 1. LF Univerzity Karlovy v Praze a v poskytnutí materiálního vybavení pro Univerzitní nemocnici Královny Geraldiny v Tiraně. Na tento projekt v roce 2011 navázal projekt „Vytvoření programu ke zvýšení úrovně perinatologické péče v Albánii“ v hodnotě 200 000 Kč. Projekt pokračoval i v roce 2012 s financemi ve stejné výši, tj. 200 000 Kč.

V roce 2013 byl realizován projekt v turistické oblasti kolem města Kukës s názvem „Vytvoření turistických vazeb prostřednictvím propagace turistického vybavení“. Na projekt ČR přispěla částkou 200 000 Kč. Prostřednictvím tohoto projektu bylo vytištěno 500 ks informačních turistických brožur, postaven informační turistický stánek vybavený počítačem a na příjezdu do města umístěn billboard s mapou a základními turistickými informacemi o regionu.

V roce 2013 v rámci dodatečného přidělení finančních prostředků ČR přispěla finanční částkou 74 000 Kč na realizaci projektu „Vybudování krátkého úseku cesty k vodopádu Gërret“. Jedná se o vybudování turistické stezky za účelem usnadnění přístupu turistů k vodopádu nedaleko horského turistického střediska Theth v Drinských Alpách. Projekt byl ukončen v říjnu 2013.

V roce 2014 došlo k realizaci celkem čtyř projektů z oblasti turismu. ČR přispěla na projekt zaměřený na zvýšení ubytovacích kapacit v Národním parku Divjake částkou 110 000 Kč. Stejná suma putovala i na realizaci projektu „Turistika pro rozvoj oblasti Kolonja“. Třetí projekt, rovněž s příspěvím částky 110 000 Kč, byl realizován ve městě Burrel, kde za tyto prostředky došlo k vybavení turistické kanceláře municipality. Čtvrtý projekt přispěl k rekonstrukci tří turistických stezek v Národním parku Dajti za příspěví ČR v hodnotě 70 000 Kč.

V roce 2015 došlo k implementaci dvou malých lokálních projektů v oblasti sociálních služeb. Projekt s názvem „Společně proti zneužívání dětí“ se zaměřil na pomoc při rehabilitaci dětí a mladistvých, kteří jsou oběťmi nebo potenciálními oběťmi obchodování s lidmi. Díky tomuto projektu zahájila činnost mobilní jednotka sociálních pracovníků identifikující tyto oběti a potenciální oběti a ve spolupráci s policií je umísťuje do zařízení ve městě Elbasan, kde dochází k jejich rehabilitaci a k reintegraci do společnosti. Realizovaný projekt také pomohl rozšířit povědomí ve společnosti o fenoménu obchodování s lidmi. ČR implementaci projektu spolufinancovala částkou 250 000 Kč.

Druhý projekt roku 2015 pomohl vesnické škole v horách v nejnichdší oblasti na severu země s rekonstrukcí prostor, dovybavením školních pomůcek a zařízení pro sport a volný čas, na které stát nemá prostředky. V rámci realizace projektu se nakoupily didaktické pomůcky a zařízení pro výuku. Díky projektu funguje ve škole chemický a biologický kabinet a zvýšila se tím úroveň poskytnutého základního vzdělání pro žáky. Na tento projekt ČR přispěla částkou 250 000 Kč.

ČR v roce 2015 v rámci popovodňové pomoci s odstraněním škod po povodních na jihozápadě země přispěla částkou 500 000 Kč municipalitě Berat na rekonstrukci a dovybavení víceúčelové budovy sloužící pro místní romskou komunitu v obci Morava (základní škola, školka, zdravotní středisko a komunitní centrum). Inaugurace projektu se uskutečnila 21. září 2015 v přítomnosti ministryně práce a sociálních věcí ČR M. Marksové.

V roce 2016 se poprvé na Západním Balkáně implementoval rozvojový projekt za společné rozvojové spolupráce tří sousedních států střední Evropy. Tzv. Austerlitz/Slavkovská spolupráce ČR, Rakouska a Slovenska umožnila alokaci více finančních prostředků na projekt s názvem „Národní park Dajt, dostupná a atraktivní turistická destinace“. Projekt předložený albánskou kanceláří mezinárodní nevládní organizace Regionální environmentální centrum je součástí snahy přeměnit Národní park Dajt v jedinečnou přírodní a turistickou destinaci obyvatel Tirany a jejího okolí. V rámci realizace projektu bylo vyznačeno téměř 100 km turistických stezek na celém území Národního parku Dajt a v jeho bezprostředním okolí. Byly vytištěny brožury, letáky a turistické mapy, vytvořeny webové stránky, aplikace pro chytré mobilní telefony a vzdělávací programy pro děti a mládež o atraktivitě parku s důrazem na šetrný přístup k přírodě a ochranu životního prostředí. Český komponent projektu v ceně 200 tis. Kč spočíval ve vyznačení dalších 10 nových turistických stezek asociací Dajti Alpino Turistik, které naváží na první tři vyznačené v roce 2014 v rámci bilaterální rozvojové spolupráce České republiky a Albánie. Dostupnost atraktivních míst parku a blízkého okolí se tím značně rozšířila.

V rámci rozvojové spolupráce 2017 ČR přispěla obdobnou částkou jako v roce 2016 na vybudování dětského hřiště v jedné z čtvrtí Tirany. Tato akce s dvojnásobnou částkou byla realizována i v roce 2018.

V roce 2019 byly realizovány dva rozvojové projekty po 0,5 mil. Kč. Jedním z nich byla rekonstrukce turistického centra v horské obci Nivice v jižní Albánii, druhým pak pilotní projekt pracoviště pro čelení epidemiím a nakažlivým chorobám, který byl implementován v Nemocnici matky Terezy v Tiraně.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

V posledních dvou desetiletích udělala Albánie obrovský pokrok při vy-tváření důvěryhodné pluralitní demokracie a tržní ekonomiky. Od nového tisíciletí růst HDP postupně klesal a v roce 2012 dosahoval hodnoty 1,1 %. Přesto byla Albánie před globální finanční krizí jednou z nejrychleji rostoucích ekonomik v Evropě. Za rok 2019 je růst HDP odhadován albánskou vládou na 3,4 % a míra inflace na 1,6 %. Celková populace v zemi zůstává stabilně na 2,9 mil. obyvatel a HDP na jednoho obyvatele se dle údajů MMF za rok 2019 pohybuje na úrovni 5732 USD, což zemi řadí na 102. místo žebříčku ze 192 hodnocených zemí světa. V zemi je dlouhodobě poměrně vysoké procento nezaměstnanosti na úrovni okolo 14 %. Běžný účet je dlouhodobě deficitní.

Evropská unie má s Albánií uzavřenou preferenční obchodní dohodu.

V žebříčku konkurenceschopnosti, který sestavuje Světové ekonomické fórum (WEF), si Albánie po letech zlepšování pohoršila v roce 2019 o 5 míst na 81. pozici ze 141 srovnávaných ekonomik. Stupeň exportního rizika dle OECD je aktuálně 5/7. V žebříčku Světové banky „Doing Business“ si Albánie v roce 2019 pohoršila ještě více, o 19 míst až na 82. příčku ze 190 hodnocených zemí. Zároveň je to nejhorší pozice ze zemí západního Balkánu.

Podkapitoly:

- 5.1. [Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty](#)
- 5.2. [Kalendář akcí](#)

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

Perspektivní obory

Název	Zdůvodnění
Textilní a obuvnický průmysl	Oděvní a obuvnický průmysl je dynamicky se rozvíjejícím odvětvím albánské ekonomiky a zaměstnává více jak 100 tis. lidí. Finální produkty jsou významným vývozním artiklem a odvětví se na exportu podílí více než 30 %. Podíl dále roste, což dle finančního objemu zařazuje toto odvětví na první místo v albánských exportech. Vláda podporuje rozvoj odvětví daňovými úlevami a podporou investic. Cílem těchto opatření je nejen udržet zaměstnanost v odvětví, ale i přilákat další zahraniční firmy a investory. Expanze zejména textilního průmyslu v Albánii poněkud naráží na nedostatek kvalifikované pracovní síly, která je potřebná pro udržení kvality výroby. České firmy, které jsou nebo mohou být dodavatelem surovin a hlavně polotovarů pro toto odvětví, mají příležitost pro zvýšení objemu dodávek, popř. pro vstup na albánský trh. Příležitost pro české firmy v této oblasti je i výrobní kooperace s albánskými partnery.
Zemědělský a potravinářský průmysl	Prioritou albánské vlády je mimo jiné i zemědělství, a to především z důvodů vysokého počtu praceschopného obyvatelstva působícího v tomto oboru (kolem 45 %).

	<p>V Albánii jsou přítomné převážně malé rodinné farmy, kterých je na 350 tis. Země má předpoklady pro rozsáhlou produkci biopotravin převážně v ovocnářském a zelinářském sektoru. V hornatých oblastech Albánie, kterých je více než 75 %, je významná i živočišná výroba. Charakter zemědělské výroby v Albánii bude upřednostňovat spíše malou zemědělskou techniku (traktory menší výkonové řady, malé zemědělské stroje). Do začátku 90. let minulého století bylo bývalé Československo jedním z největších dodavatelů zemědělských strojů do Albánie, další rozvoj zemědělství tak dává opětovnou šanci dodávkám české techniky. Albánie se v červnu 2014 stala kandidátskou zemí pro vstup do EU, a proto bude muset přizpůsobit svou dotační politiku v tomto odvětví zemědělské politice EU, a to i navzdory svým omezeným finančním zdrojům. Albánská vláda dále podepsala v srpnu 2016 s Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj a komerčními bankami dohodu o Albánském garančním fondu pro podporu agrárního sektoru a rozvoj venkova s cílem odblokovat úvěrování investic do zemědělského podnikání. Úvěry jsou určeny nejen větším agropodnikům (skleníky, sběrná místa zemědělské produkce, vodní hospodářství, zpracovatelské linky), ale i drobným farmářům, kterým mají být bankami poskytovány zvýhodněné mikroúvěry.</p>
Dopravní průmysl a infrastruktura	<p>S technickou pomocí EU Albánie připravuje změny v legislativní oblasti týkající se albánské železnice, které by měly být schváleny parlamentem na přelomu 2019-2020. Změny vychází z národní strategie zacílené na posílení efektivity sektoru a jeho integraci do regionální i transevropské železniční sítě. Prioritou je zejména kvalitní spojení mezi albánskými přístavy v Durrësu, Vlorë a Shëngjinu. Dále pak zejména zlepšení přeshraničního železničního spojení s Černou Horou, jediného železničního přeshraničního spojení, které má Albánie se sousedními státy. V dlouhodobějším výhledu se plánuje vybudovat železniční spojení z albánského Durrësu do makedonské Skopje jako části albánsko-makedonsko-bulharského koridoru. První stavbou v rámci revitalizace albánských železnic bude rekonstrukce a dostavba nové části železničního spojení Tirana–Durrës. Předkvalifikace výběrového řízení na tuto stavbu proběhla koncem roku 2018. Jako subdodavatel se předkvalifikace zúčastnila i česká firma. Do následujícího tendru byli následně pozváni v předkvalifikaci vybraní účastníci. Tendr je dvoufázový, první fáze bude ukončena 15. ledna 2020. Náklady</p>

	<p>na realizaci záměru jsou odhadovány na 82 mil. eur. Z celkových nákladů bude 44 % hradit Evropská banka pro obnovu a rozvoj, zbytek albánská vláda. Albánské železnice rovněž plánují opravy a modernizace lokomotiv české provenience.</p>
Stavební průmysl	<p>Stavebnictví očekává zakázky při realizaci infrastrukturních projektů v oblasti dopravy (silnice, železnice), energetiky (stavba plynovodu TAP bude dokončena v roce 2020, v dalších letech bude navazovat plynofikace země, plánuje a připravuje se výstavba a rekonstrukce vodních elektráren) a životního prostředí (odpadové hospodářství, vodovody, odstranění ekologických zátěží). Aktuálně jsou příležitosti pro české firmy v oboru dodávky materiálu pro bytovou výstavbu. Zdrojem financí pro výstavbu rodinných domů jsou finanční prostředky zasílané Albánci pracujícími v zahraničí prostřednictvím tzv. remitencí. Na podporu zahraničních investic v oblasti turizmu, albánská vláda v posledním daňovém balíčku osvobodila nově budované čtyř a pětihvězdičkové hotely z placení daně z příjmu po dobu 10 let a snížila DPH na ubytovací služby v nich poskytované na 6 %. Donorská konference v únoru 2020 v Bruselu na podporu rekonstrukce a obnovy po zemětřesení v Albánii v listopadu 2019 by měla Albánii přinést dodatečné finance pro obnovu infrastruktury zejména v oblasti bydlení, škol a zdravotnických zařízení.</p>
Energetický průmysl	<p>Současný energetický systém Albánie využívá na generování elektrické energie výhradně vodní zdroje. Ačkoliv země má rozlohu jen 28 748 km², její hydrografická distribuce je až 44 tis. km² s potenciálem 16 až 18 TWh elektřiny, ze kterého v současné době využívá zhruba třetinu. Tato jednostranná závislost výroby elektrické energie na vodních zdrojích však nutí vládu výrobu elektrické energie diverzifikovat. Příležitost se zde tak nabízí v novém zákonu „O podpoře využití energie z obnovitelných zdrojů“. Malé projekty OZE (pod 500 kW výkonu) budou podle zákona autorizovány zjednodušenou procedurou přímo albánským ministerstvem energetiky. Potenciální investoři soutěží se svými projekty v rámci aukcí obnovitelných zdrojů. Albánie je vystavena slunečnímu záření kolem 1 500 kWh/m²/rok. Při rozvoji solární energetiky má Albánie potenciál získat výkon až 1000 GW tepla nebo 125 MW elektřiny.</p>

Aktuální [sektorové příležitosti pro Albánii](#). Další oborové příležitosti pro všechny země naleznete v [Mapě oborových příležitostí na portálu BusinessInfo.cz \(www.businessinfo.cz/mop\)](#).

Potenciální možnosti pro české dodavatele nabízí v Albánii především sektor energetiky (stroje a zařízení na výrobu elektrické energie, přenosové sítě tepla a elektrické energie), hydroenergetika včetně malých vodních elektráren, stroje a zařízení pro chemický a petrochemický průmysl včetně rafinérií ropy, dopravní infrastruktura a stavebnictví (výstavba kovových i betonových mostů, silnic a železničních tratí), dodávky a výstavba zavlažovacích systémů, úpraven a čističek odpadních vod, zařízení pro zpracování hlíny a kamene (včetně zařízení pro cementárny), silniční a stavební stroje (včetně vibračních a pneumatických silničních válců, zařízení na výrobu a dopravu betonových směsí), v oblasti dopravy se pak jedná o dopravní prostředky (osobní a nákladní vozy, autobusy, železniční lokomotivy, vagony).

Nemalé možnosti představuje zapojení českých podnikatelských kruhů do rozvoje turistického průmyslu Albánie. Zaznamenáváme poptávky i na investiční celky české proveniencí v podobě kompletní dodávky technologií pivovarů. Stavebnictví, které bylo v posledních letech v útlumu díky nesplácení pohledávek ze strany vlády, čeká jisté oživení. Stavebnictví očekává také zakázky při realizaci infrastrukturálních projektů v oblasti dopravy (silnice, železnice), energetiky (plynovod TAP a návazná plynofikace země, výstavba a rekonstrukce vodních elektráren), životního prostředí (odpadové hospodářství, vodovody, odstranění ekologických zátěží).

Možnosti dodávek českých subjektů:

- Výstavba dálkových ropovodů a plynovodů
- Přenosové sítě tepla a elektrické energie
- Hydroenergetika včetně malých vodních elektráren
- Stroje a zařízení na výrobu elektrické energie včetně kogeneračních centrál
- Výstavba železničních tratí, mostů (betonových i ocelových), silnic
- Projekční práce ve stavebnictví
- Obráběcí stroje všech druhů (univerzální, obráběcí centra)
- Dřevoobráběcí stroje a další stroje na výrobu nábytku (včetně zařízení na ohýbání dřeva)
- Drobné nářadí a nástroje
- Hutní materiály od betonářské po nástrojovou a speciální ocel
- Stroje a zařízení pro povrchovou i hlubinnou těžbu (včetně pásových dopravníků)
- Zařízení pro zpracování hlíny a kamene (včetně zařízení pro cementárny, cihelny, keramické a sklářské provozy, mj. sklářské pece)
- Silniční a stavební stroje (včetně vibračních a pneumatických silničních válců, zařízení na výrobu a dopravu betonových směsí)
- Motorová vozidla pro osobní, veřejnou a nákladní dopravu
- Dopravní signalizace, dopravní značky a vypouklá zrcadla na křižovatkách
- Vypracování studií dopravních systémů
- Osvětlovací zařízení pro ulice a letiště
- Stroje a zařízení pro letní údržbu vozovek, ulic a jejich okolí
- Rekonstrukce a výstavba nových železničních tratí (oprava dopravního svršku a dopravního spodku), rekonstrukce železničních přejezdů
- Zemědělské stroje a technika
- Stroje pro potravinářský průmysl (včetně zařízení cukrovarů, pekáren, uzenářských provozů a miniaturních i velkokapacitních pivovarů, zařízení velkokapacitních kuchyní, vybavení drůbežářských závodů)
- Stroje a zařízení pro chemický, petrochemický a gumářský průmysl včetně rafinérií ropy, pneumatikářských lisů apod.
- Stroje pro textilní, kožedělný a obuvnický průmysl

- Malé ruční zbraně
- Vzduchotechnická zařízení (klimatizace do výrobních prostor)
- Manipulační technika
- Lisy na vstřikování plastů
- Elektronika, elektrotechnika (včetně různých typů měřicí a kontrolní techniky)
- Výrobky chemického průmyslu
- Nábytek a kování k nábytku
- Vybavení hotelů a restaurací
- Čističky odpadních vod, spalovny, bioplynové stanice
- Zdravotní technika
- Farmaceutické výrobky

Privatizace

Privatizace všech státních aktiv a podílů ve firmách nestrategického sektoru částečně proběhla již v roce 2014. Ve strategických sektorech vláda plánuje privatizaci zbývajících státního podílu v podnicích Albtelecom, ARMO a Albpetrol. Zamýšlená privatizace by albánské vládě měla přinést odhadem 172 milionů EUR.

Privatizace státního podílu jediného distributora elektřiny OSHEE (od října 2015 opět v 100% držení státu díky mimoarbitrážní dohodě s ČEZ, a.s.) se v důsledku provádění energetické reformy odložila na neurčito.

5.2 Kalendář akcí

Kvůli globální epidemii COVID-19 byly všechny akce plánované na rok 2020 zrušeny.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Naděje na úspěch na albánském trhu zvyšuje spolupráce s místním spolehlivým partnerem. Zaměstnávání místních obchodních zástupců je rozšířené a zvláště pro firmu s malými zkušenostmi z tohoto teritoria může být kvalitní obchodní zástupce důležitý pro úspěšné podnikání. Je ovšem běžné, že jeden obchodní zástupce reprezentuje současně několik firem, které si svým výrobním programem konkurují, a je jen na zástupci, kterou z nich upřednostní. Je proto nezbytné stanovit předem všechny podmínky a požadavky na obchodního zástupce a uvést je ve smlouvě o zastupování. Obchodní zástupci často požadují exkluzivní zastoupení na dobu neomezenou. Doporučujeme dohodu ze začátku uzavřít na zkušební dobu, např. jednoho roku, a po uplynutí zkušební doby v případě spokojenosti s aktivitami obchodního zástupce smlouvu prodloužit.

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Většinu prodeje zabezpečují malé a střední firmy, resp. majitelé jednotlivých krámků. Zahraniční nadnárodní řetězce jsou v zemi zastoupeny např. italským řetězcem supermarketů CONAD nebo řetězcem Spar provozovaným albánskou skupinou Balfin Group. K rozšířenějším řetězcům prodejen se smíšeným zbožím lze řadit Big Market, KMY a Eco Market.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Při dovozu zboží do Albánie jsou používány celní sazby: 0 %, 2 %, 5 %, 6 %, 10 % a 15 %.

Dovozní podmínky, potřebné dokumenty při celním odbavení, celní sazby a kvóty jsou podrobně uvedeny na webových stránkách celní správy (www.dogana.gov.al) i v anglické mutaci.

Generální ředitelství cel AR (Administrata Doganore Shqiptare)

Rr. Durrësit, Nr. 21, Tirana, Albania

Tel.: + 355 4 224 39 20, 222 68 70

Web: www.dogana.gov.al

V důsledku podpisu SAD (Stabilizační a asociační dohody) albánská vláda přijala nové celní standardy v souladu se SAD. Celním službám ve výkonu své funkce po dobu dvou let pomáhala v letech 2014 - 2016 britská společnost Crown Agents. Ve spolupráci s celní správou prováděla kontroly v terénu se snahou o zamezení pašování drog, zbraní a odcizených automobilů a korupce mezi celníky. Měřítkem úspěšnosti britské společnosti bylo zvýšení výběru cel. Na začátku roku

2015 zazněly na aktivity společnosti kritické hlasy zejména v souvislosti s meziročním poklesem výše vybíraných cel. Společnost se bránila argumentem, že nový fiskální balíček pro rok 2015 v zájmu stimulace privátních investic některé dovozy osvobodil od vybírání cel. Vláda nicméně po vypršení dvouleté smlouvy v únoru 2016 spolupráci s Brity ukončila.

Celní služba uplatňuje při dovozu některých položek tzv. referenční cenový rámec, dle kterého oceňuje dovážené zboží. Tato praxe je zavedena z důvodu ochrany příjmů albánského státního rozpočtu z vybraných cel a DPH. Používání referenčních cen u některých položek bylo zavedeno díky rostoucím případům, kdy se někteří dovozci snažili vyhnout placení řádné výše cla deklarovaním nižší ceny dováženého zboží.

Albánie jako člen NATO a kandidátská země EU na obchod se zbraněmi a se zbožím a technologiemi dvojího užití uplatňuje stejné postupy jako ostatní členské státy Aliance a EU. Kontrolou a licencováním exportu, importu a dalších transakcí s takovým zbožím provádí Státní úřad pro kontrolu exportu zřízený u Ministerstva obrany Albánské republiky. Procedury při obchodování, potřebné dokumenty pro získání licencí, jakož i legislativa jsou podrobně uvedeny na webových stránkách úřadu (www.akshe.gov.al), které mají i anglickou mutaci.

Státní úřad pro kontrolu exportu (Autoriteti i Kontrollit Shtetëror të Eksporteve)

Blloku i Ambasadave, Rr. "Skënderbej", Tirana, Albania

Tel.: + 355 42 416 096

Fax: + 355 42 235 975

Web: www.akshe.gov.al Email: info_akshe@mod.gov.al

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Nově vznikající firmy se registrují v Národním business centru AR (dále NBC), tzv. „One stop shop“, které zajistí registraci v obchodním rejstříku a přidělí příslušný identifikační kód (albánskou zkratkou NIPT). NBC provede registraci, včetně daňového, sociálního a zdravotního pojištění, úřadu práce, INSTAT a vydá licenci na provozování činností, které albánské předpisy vyžadují. NBC funguje od 1. dubna 2016. Centrum vzniklo sloučením Národního registračního centra s Národním licenčním centrem AR.

Založení firmy v Albánii upravuje zákon o obchodních společnostech (č. 7638 z 19. 11. 1992, aktualizovaný pod č. 9901 ze 14. 4. 2008). Nejrozšířenější formou podnikání právních subjektů jsou společnosti s ručením omezeným (s.r.o.) a akciové společnosti (a.s.). Minimální základní kapitál u s.r.o. musí být 100 000 ALL (či ekvivalent v zahraniční měně). Tato částka je poté dělena v nominální hodnotě, pokud je více partnerů, avšak nejnižší oficiální vklad je 1 000 ALL. Minimální základní kapitál u a.s. musí být pro neveřejnou společnost 2 000 000 ALL (či ekvivalent v zahraniční měně), pro veřejnou společnost 10 000 000 ALL (či ekvivalent v zahraniční měně). Dozorčí rada řídí výkonnou radu. Dozorčí rada by měla mít více než 3 a méně než 21 členů s tím, že 1/3 členů by měla být zaměstnána v a.s.

Doklady potřebné k registraci firmy

Písemná žádost adresovaná registrační kanceláří musí být podána všemi „nelimitovanými partnery“ u akciových společnostech či jednotlivými podílčníky u s.r.o. V žádosti musí být uvedeno, o jaký typ společnosti se bude jednat, podmínky – pokud již existují:

- a) pro s.r.o.: jméno, příjmení, datum a místo narození partnerů s „ručením omezeným“ včetně finančního vyjádření podílu jednotlivých partnerů na základním kapitálu,
- b) pro a.s.: jména, příjmení, data a místa narození účetních a šíře kompetencí, ustanovených ve statutu společnosti, které určují kompetenci účetních jako reprezentantů firmy,

Kromě toho je dále nezbytné k žádosti přiložit: statut firmy, dokument o založení firmy a dokument o schůzce účetních, dále jmenný seznam s osobními daty členů dozorčí rady,

U a. s. je dále požadován ověřený dokument o vkladovém účtu jako výsledek úhrady podílů základního kapitálu nebo ověřené podpisy podílníků o jejich platbách v hotovosti. Pokud vyžaduje předmět podnikání firmy oficiální ověření, je požadována notářsky ověřená kopie.

Tyto doklady platí jak pro albánské, tak zahraniční podnikatele, kteří hodlají v Albánii vstoupit do společného podniku nebo založit vlastní firmu; musí být v albánštině.

Licence je požadována u následujících aktivit: turistika, stavebnictví, provozování čerpacích stanic, rybolov, telekomunikace, rádio a TV, výroba a distribuce farmaceutických výrobků.

Náklady na založení firmy:

- Finanční náklady za právního zástupce, který zpracovává statut firmy a dokument o založení firmy (*náklady se pohybují v rozmezí 1 000 - 2 000 EUR*).
- Registrační poplatek v Národním business centru (*oficiální taxa stanovuje 100 ALL, tj. 0,80 EUR*).
- Poplatek za registraci v hospodářské a průmyslové komoře (*je placen v různých sazbách, ročně od 10 000–100 000 ALL, tj. od 80–800 EUR, podle typu firmy*). Členství v hospodářské komoře dle zákona č. 9640 z roku 2006 je povinné pro státní společnosti a soukromé společnosti zapsané do obchodního rejstříku. Pro fyzické osoby mající podnikatelské aktivity v průmyslových a komerčních oblastech je členství dobrovolné.
- Náklady na notáře (60 000–120 000 ALL, tj. od 500–1 000 EUR).
- Náklady na úřední překlady dokumentů, pokud nebyly sepsány v albánštině (jedna stránka 2 500 ALL, tj. 20 EUR).

Kontakt:

Národní business centrum (Qendra Kombetare e Biznesit)

Bulevard "Zhan D'Ark" No. 33, Tírana, Albania

Tel.: +355 4 2250 066

Email: info@qkb.gov.al

Web: www.qkb.gov.al

Bližší informace k založení firmy a zřízení kanceláře je možno získat na internetových stránkách agentury [AIDA](#) (obdoba českého CzechInvestu) nebo na stránkách [KPMG Albania](#) advokátní kanceláře [Boga & Associates](#).

Při založení firmy nebo zřízení kanceláře doporučujeme využít služeb právních kanceláří působících v Albánii (např. uvedených v kapitole 6.7).

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

Relativně fungující a tedy nejrozšířenější formou propagace a reklamy je využívání státních a soukromých televizních a rozhlasových stanic (centrálních i oblastních). Vhodný prostředek pro inzerci je i denní tisk nebo nabídky po internetu. Při hlavních komunikačních tazích se umísťují billboardy. Velkoplošné reklamy si ovšem mohou dovolit jen dobře prosperující firmy. Častým jevem ve městech je i přímá nabídka zboží kolemjdoucím nebo v barech a restauracích přímo u stolů. Zboží spotřebního charakteru a potraviny se v nemalém množství prodávají na nejrůznějších otevřených tržističích často vedle prodeje čerstvého ovoce a zeleniny. O skutečném původu takového zboží lze ale pochybovat. Mladá generace vyhledává

značkové zboží světových výrobců, za které je ochotna zaplatit i vysokou cenu. Ve velkých městech je bezpočet obchodů nabízejících značkové zboží, ovšem značná část jich také nabízí pouhé napodobeniny originálů.

Významnější veletrhy v Albánii v roce 2017 a počátku 2018:

- Tirana International Trade Fair, 23.–26. listopad, Kongresový palác, Tirana
Organizátor veletrhů: [KLIK EKSPLO GROUP](#)
- Agribusiness 2016, 20.–22. říjen, Kongresový palác, Tirana
Organizátor veletrhu: [KASH](#) – Rada albánského zemědělského obchodu
- Expocity Albania Mediterranean Tourism Fair Tirana, 8.–9. dubna 2018, Expocity, Tirana
Organizátor veletrhu: EXPOCITY ALBANIA, záštita – Ministerstvo ekonomického rozvoje, turistiky obchodu a podnikání Albánie a Albánská turistická unie

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

V Albánii problematiku projednávají 2 hlavní zákony: Zákon o průmyslovém vlastnictví, č. 9947 (7. 7. 2008) a Zákon o autorských právech č. 9380 (24. 4. 2005). V oblasti průmyslového vlastnictví a práv duševního vlastnictví je Albánie vázána všemi základními mezinárodními úmluvami.

Zodpovědným orgánem v oblasti průmyslového vlastnictví je [Generální ředitelství pro patenty a obchodní značky](#) (GDPM).

Zodpovědným orgánem v oblasti autorských práv je [Albánský úřad pro autorská práva](#) (ACO).

Dne 12. 6. 2006 byla podepsána Stabilizační a asociační dohoda mezi Albánií a EU, která vstoupila v platnost 1. 4. 2009. Albánie se zavázala, že bude bojovat proti porušování duševního vlastnictví. EU často vytýká Albánii nedostatečnou ochranu duševního vlastnictví. Velvyslanectví ČR v Tiraně stížnosti českých subjektů na porušování jejich práv duševního vlastnictví místními subjekty zatím nezaznamenalo.

6.6 Trh veřejných zakázek

Tendry jsou uveřejňovány na internetové stránce Agentury pro veřejné zakázky Albánie. Zadávání veřejných zakázek se provádí on-line prostřednictvím internetových stránek agentury. Povinností všech veřejných institucí je na svoje nákupní, servisní, projekční potřeby a potřeby provedení prací zadávat veřejné zakázky.

Agentura pro veřejné zakázky (Agjencija e Prokurimit Publik)

Aparatit te Keshilitit i Ministrave
Bulevardi Deshmoret e Kombit, Tirana
Tel./Fax: +355 4 223 04 34
Tel.: +355 4 223 26 52
E-mail: infoapp@app.gov.al
Web: www.app.gov.al

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Vymahatelnost práva je v Albánii stále nízká. Soudy jsou pomalé a zahlcené stížnostmi. K zamezení jakýchkoli sporů je nezbytné nevynechat v obchodním kontraktu sebemenší podrobnost a předem si prověřit majetkové a finanční poměry albánského partnera. Jakékoli smlouvy s místními firmami by měly obsahovat jednoznačně formulované soudní doložky s určením příslušného soudu, popř. možnost řešení sporu arbitráží (doporučené).

V Albánii se sice povinné členství v hospodářské komoře vztahuje pouze pro určitý okruh firem, ale v případě neplnění uzavřené smlouvy doporučujeme před zahájením soudního jednání o této situaci informovat představitele Hospodářské komory Albánie (kontakt viz kapitola 7.4).

Kontakty na právní kanceláře:

Kalo & Associates

Perparim Kalo – managing partner
Tirana office: Kavaja Avenue, G-KAM Business Centre, 4th Floor
Tirana - Albania
Tel.: +355 42 233 532
Fax: +355 42 224 727
E-mail: info@kalo-attorneys.com
Web: www.kalo-attorneys.com

Boga & Associates

Genc Boga – ředitel
Ibrahim Rugova street, Green Park, Tower I
P.O. Box 8264
Tirana, Albania
Tel.: +355 4 2251 050
Fax +355 4 2251 055
E-mail: boga@bogalaw.com
Web: www.bogalaw.com

LPA Law Firm Albania

Oltjam Hoxhilli – managing partner
Tirana office: Rruga E Bogdanave, EuroCol Building 5th Floor
Tirana – Albania
Tel.: +355 4 48 05 499
Fax: +355 4 22 20 222
E-mail: info@lpalbania.com
Web: www.lpalbania.com

Rizika místního trhu

České firmy se mohou v Albánii setkat s přetrvávající netransparentností podnikatelského prostředí a korupcí. Silnou roli v ekonomice má stále stát a státní aparát. Silný domácí partner je předpokladem, resp. podmínkou úspěšného obchodu. Doporučujeme ponechat partnerovi čas na vytvoření důvěry a obchod neuspěchat. Překážkou může být rovněž jazyková bariéra, ale nebývá pravidlem. Komunikace faxem či emailem je samozřejmostí. Specifické je v Albánii používání mobilních telefonů. Firmy a veřejné instituce totiž často postrádají spojení přes pevné linky. Majitelé a vedení firem proto ochotně poskytují pro spojení s partnery svá mobilní čísla. České firmy by se měly zbavit obav vstupu na albánský trh, musí nicméně zachovávat obezřetnost.

Pro obchodování s Albánií a investování v Albánii hovoří:

- dlouhodobá dobrá pověst českého zboží a techniky na albánském trhu
- postupný rozvoj dopravní a telekomunikační infrastruktury
- nové investiční pobídky vyplývající ze zákona o strategických investicích
- vznik 3 nových technických a ekonomických rozvojových oblastí

Proti:

- špatná vymahatelnost práva při obchodních sporech
- rozvinuté korupční prostředí a vysoká míra šedé ekonomiky
- nestabilní podnikatelské a investiční prostředí v zemi
- vysoká míra zasahování státu do albánské ekonomiky
- dosud nedostatečná implementace legislativy EU, pomalé soudnictví
- obtížné získávání aktuálních informací o podnikatelských subjektech
- byrokracie
- nižší kvalita komunální infrastruktury
- složitost a častá změna daňových předpisů
- špatná vymahatelnost dluhů
- hrozba pokutování ze strany státu v případě nenaplňování daňových předpisů
- nízké kapitálové zázemí albánských firem
- zastaralá výrobní základna v celé řadě průmyslových odvětví
- jazyková bariéra
- geografická vzdálenost ve vazbě na stávající stav dopravní infrastruktury
- neexistence přímého leteckého spojení

Obvyklé platební podmínky, platební morálka

Albánští obchodní partneři využívají **mezinárodních platebních a dodacích podmínek**. Doporučujeme žádat o platby v maximální možné výši předem, dokud nedojde k podrobnému prověření obchodního partnera. Jako v každé zemi i v Albánii je možno se setkat s nesolventností a nespolehlivostí zákazníka.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty

Obchodní a ekonomické aktivity vyžadují hodně trpělivosti. Silnou roli v ekonomice má stále stát a státní aparát. Potíže bývají s jazykovou bariérou.

Doporučujeme poskytnout partnerovi čas na vytvoření důvěry a obchod neuspěchat.

Je vítán pokus o oslovení partnerů v jejich mateřské řeči (např. Mirdita, si jeni? Dobrý den, jak se máte?). Jazyková vstřícnost obecně „otevírá dveře“ v navazování nových a dlouhodobých kontaktů.

Čeští podnikatelé se nemusí bát vstoupit na albánský trh. Základní podmínky podnikání se postupně zlepšují. Místní trh není nijak obzvláště problematický či nepřátelský při zachování základních pravidel obezřetnosti. Opatrnost je nezbytná při jednání s dosud neověřenými partnery. Většina albánských firem je malých s nepříliš silným kapitálovým zázemím. V případě, že se českému subjektu podaří proniknout na albánský trh, je reálné přepokládat, že se mu otevře prostor pro perspektivní a dlouhodobou spolupráci. Před zahájením podnikání doporučujeme seznámit se s teritoriem a všemi jeho

specifiky včetně historických, a poté uskutečnit krátký pobyt v Albánii.

Pro Albánce platí to, co je na Balkáně charakteristické, že je důležité získat si obchodního partnera po lidské stránce, např. poukazem na společné zájmy, dějiny, blízkost mentality a jazyka aj. Není od věci vést konverzaci s partnerem i o jeho blízkém okolí (rodina, přátelé). Pokud se tato část jednání dobře zvládne, jde technická i obchodní část jednání mnohem snadněji. Češi mají v Albánii renomé vysoké odbornosti a profesionality. Jako místo jednání je vhodné zvolit sídlo partnera, což umožňuje vytvořit si dostatečnou představu o jeho možnostech a seznámit se na místě s technickým zázemím jeho společnosti. Neformální část jednání je obvyklé přenést do příjemného prostředí místních barů nebo restaurací, vždy však až po dohodě s partnerem. Používání titulů v Albánii při jednání není obvyklé.

Úřední jazyk a ostatní nejčastěji používané jazyky

- albánština

Ostatní užívané jazyky:

- italština
- angličtina
- starší generace ruština

Státní svátky v roce 2017

- 1. a 2. leden – Nový rok
- 14. březen – Den jara
- 22. březen – Navruz
- 16. - 17. duben – Velikonoce (katolické i ortodoxní)
- 1. květen – Svátek práce
- 25. 6. - 26. 6. - Velký Bajram
- 1. září – Kurban Bajram
- 19. říjen – Den blahořečení Matky Terezy
- 28. listopad – Den vlajky a nezávislosti
- 29. listopad – Den osvobození
- 8. prosinec – Národní den mládeže
- 25. prosinec – Vánoce

Svátky připadající na sobotu nebo neděli se slaví v následující pondělí.

Zdroj: *Centrální banka Albánie*

Pracovní a prodejní doba

Obyvatelé Albánie slaví katolické, pravoslavné i muslimské církevní svátky bez ohledu na vyznání. Pro státní svátky připadající na sobotu nebo neděli platí vládní nařízení, které uděluje pracovní volno v následující pondělí bezprostředně po státním svátku.

Obvyklá pracovní doba:

- pondělí–pátek: 8:00–16:00 (40 hodin týdně)

Prodejní doba:

Obchody se otvírají mezi 7:00 až 9:00 hod., zavírací doba připadá na 20:00 až 24:00 hod. (supermarkety: 7:00–24:00). Jednotlivé obchody si stanovují otevírací dobu individuálně dle předmětu prodeje. Maloobchodní prodejny bývají často otevřené po celý den v sobotu i v neděli.

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Podmínky cestování do teritoria

Pro cestu do Albánské republiky potřebuje občan ČR platný cestovní, diplomatický nebo služební pas nebo občanský průkaz.

Při cestě motorovým vozidlem albánská pohraniční kontrola vyžaduje mezinárodně platné potvrzení o jeho pojištění (tzv. zelenou kartu), malý technický průkaz a mezinárodní řidičský průkaz. Při cestě služebním (resp. firemním) či zapůjčeným vozidlem je třeba při hraniční kontrole předložit plnou moc prokazující dispoziční právo k vozidlu. Plná moc by měla být notářsky ověřená, v angličtině, kromě údajů o vlastníkovi by měla obsahovat jméno a příjmení řidiče, číslo jeho cestovního dokladu a SPZ automobilu. Bez tohoto dokladu se řidiči vystavují riziku, že na území Albánie nebudou vpuštěni.

Pro vstup do Albánie není předepsáno žádné povinné očkování, očkovací průkaz není vyžadován. Před dlouhodobým pobytem lze doporučit očkování proti hepatitidě A, event. B.

Maximální doba bezvízového pobytu v Albánii pro občany ČR (resp. držitele cestovních, diplomatických a služebních pasů ČR nebo občanských průkazů ČR) je 90 dní během 180-denního období. Toto období se začíná počítat od prvního dne prvního vstupu do Albánie.

V Albánii není zavedena povinnost registrace pobytu cizinců.

Občané ČR nejsou povinni uhradit při vstupu do Albánie žádný vstupní poplatek.

Před turistickou či obchodní návštěvou Albánie doporučujeme seznámit se s teritoriem prostřednictvím některého z průvodců. V knihkupectvích v ČR lze běžně koupit kvalitní turistické průvodce, přičemž jedním z nejlépe hodnocených je Albánie/ Rough Guides (Gillian Gloyer), Nakladatelství JOTA, Albánie turistický průvodce, Nakladatelství Bradt, Česká republika či Lonely Planet. Mnoho informací o Albánii je rovněž dostupných na webu [Hedvábná stezka](#).

Sít benzínových čerpadel je vyhovující podél hlavních silničních tahů. Je nutné počítat s občasnými výpadky dodávky elektrického proudu. Pitnou vodu doporučujeme kupovat; voda z vodovodu či studní je často nekvalitní a může být i zdravotně závadná.

Na pobřeží byly v posledních letech zvýšeny ubytovací kapacity, zlepšilo se zásobování a úroveň služeb. Ubytovací služby v Tiraně a hlavních letoviscích na pobřeží jsou na dobré i velmi dobré úrovni. Ve vnitrozemí jsou možnosti ubytování podstatně horší. Mobilní sítě pokrývají města i většinu venkovských oblastí. V horských oblastech jsou místa bez pokrytí mobilním signálem.

Obyvatelé Albánie jsou obecně přátelští a ochotni pomoci. Cizí měny doporučujeme měnit na albánské leky výhradně v bankách či směnárnách, kterých je v městech dostatek.

Oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince

Města a hlavní trasy spojující zemi s Makedonií, Kosovem, Černou Horou a Řeckem jsou bezpečné, a to i v noci. Nedoporučuje se však nocování na parkovištích. V případě cest do odlehklých oblastí doporučujeme informovat o plánované trase a jejím časovém harmonogramu konzulární úsek Velvyslanectví ČR v Tiraně (kontakt viz 7.1 prostřednictvím e-mailu či internetové aplikace [DROZD – Dobrovolná registrace občanů ČR v zahraničí](#)).

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Občané ČR (cizinci) mající zájem o práci v Albánii na období delší než 3 měsíce musí získat pracovní povolení od Ministerstva práce a sociálních věcí Albánské republiky, kterému předkládají svoji žádost. Přílohou žádosti jsou požadované údaje, např. fotokopie pasu spolu s fotokopii stránky, ve které je vyznačen den vstupu do Albánie, potvrzení o nejvyšším ukončeném vzdělání, dosavadní praxe, výpis z trestního rejstříku, předběžná pracovní dohoda mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, výpis z obchodního rejstříku zaměstnavatele, jeho identifikační kód (NIPT), předběžná žádost o registraci zaměstnance u daňového a sociálního úřadu atd.

Ministerstvo žádost do 30 dnů od data podání posoudí a vydá pracovní povolení, či žádost zamítne. Oficiální poplatek za podanou žádost je 6 000 ALL (50 EUR).

Podmínky zaměstnávání místních sil se řídí Zákoníkem práce č. 7961 ze dne 12. 7. 1995.

Bližší informace je možno získat na internetových stránkách agentury [AIDA](#) (obdoba českého CzechInvestu), stránkách [KPMG Albania](#) nebo advokátní kanceláře [Boga & Associates](#).

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Zdravotní péče v Albánii je ve srovnání se zdravotní péčí v ČR na nízké úrovni. Na albánském zdravotnictví se negativně projevil odchod kvalifikovaného personálu do zahraničí v 90. letech. Pouze ve větších městech fungují zdravotní střediska, která však nejsou dostatečně vybavena lékařskou technikou a zdravotnickým materiálem. Ve větších městech (Tirana, Durrës, Vlora, Shkodra) vznikly soukromé polikliniky, které poskytují zdravotní péči, ale je třeba počítat s tím, že za provedené lékařské zákroky či operace je nutno platit v hotovosti.

V Albánii (zejména ve větších městech) je dostatek lékáren vybavených dostatečným množstvím léků, za které je třeba platit v hotovosti. Na venkově a v horských oblastech často neexistuje vůbec žádná lékařská péče. Doporučujeme, aby cestovatelé měli s sebou všechny léky, které dlouhodobě užívají. Vřele doporučujeme před cestou uzavřít pojištění na cesty a pobyt v zahraničí, které se vztahuje na úhradu případných výdajů na poskytnutou lékařskou péči.

7. Kontakty

Primárním kontaktem je velvyslanectví České republiky v Tiraně (kontaktní údaje viz dále). Dále lze kontaktovat odbor ekonomické diplomacie ministerstva zahraničních věcí, odbor zahraničněekonomických politik ministerstva průmyslu a obchodu a příslušné regionální zastoupení státní agentury CzechTrade, kontaktní údaje jsou rovněž uvedeny dále.

Podkapitoly:

- 7.1. [Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu](#)
- 7.2. [Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu \(CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra\)](#)
- 7.3. [Praktická telefonní čísla v teritoriu \(záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.\)](#)
- 7.4. [Internetové informační zdroje](#)

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví ČR v Tiraně, Rruga Skënderbej 10, Tirana

Tel.: +355 4 2234 004, 2232 117

Fax: +355 4 2232 159

E-mail: tirana@embassy.mzv.cz

Web: www.mzv.cz/tirana

Obchodně-ekonomický úsek při Velvyslanectví ČR v Tiraně

Tel.: +355 4 2234 004, 2232 117

Fax: +355 4 2232 159

E-mail: Commerce_Tirana@mzv.cz

Web: www.mzv.cz/tirana

Působnost ZÚ Tirana (diplomatická a konzulární): Albánská republika

Vedoucí zastupitelského úřadu: Jaroslav Ludva, mimořádný a zplnomocněný velvyslanec

Popis spojení z letiště do centra města:

Letiště Matky Terezy (známé i jako Rinas) leží necelých 20 km od Tirany; silnice je nová a kvalitní. Pro dopravu z letiště do Tirany doporučujeme taxi, lze využít i autobusového spojení do centra města (odjezd z letiště od 7 do 19h každou celou hodinu). Přímé letecké spojení mezi Prahou a Tiranou neexistuje, cestovat lze např. přes Vídeň (Austrian Airlines), Milán nebo Řím (Alitalia), Lublaň (Adria), Mnichov nebo Frankfurt (Lufthansa) a Bělehrad (Air Serbia).

Spojení z centra na velvyslanectví:

Budova velvyslanectví se nachází v centru města. Ulice Skënderbej, kde vedle ZÚ Tirana sídlí i další zastupitelské úřady (ulici místní obyvatelé a hlavně taxikáři znají jako „Ambasádní čtvrť /Blloku Ambasadave/“) je vedlejší ulicí ulice Kavajës, která je jednou z rušných tepen hlavního města a vychází přímo z náměstí Skanderbega nacházejícího se v samém centru města. Vzdálenost velvyslanectví od tohoto místa je kolem 500 m. Cestu na ZÚ Tirana doporučujeme buď pěšky, nebo taxíkem.

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí

Loretánské náměstí 5

118 00 Praha 1 Hradčany

Web: <http://www.mzv.cz/>

Odbor států jižní a jihovýchodní Evropy (OJVE)

Tel.: +420 224 183 197

Fax: +420 224 182 075

Odbor ekonomické diplomacie (OED)

Tel.: +420 224 182 592

Fax: +420 224 182 082

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Odbor zahraničně-ekonomických politik I

Politických vězňů 20, 112 49 Praha 1

Tel.: +420 224 851 111

Fax: +420 224 811 089

Email: ozep-evropa@mpo.cz

Web: <http://www.mpo.cz/>

V Albánii není kromě **Velvyslanectví České republiky** žádné další zastoupení českých institucí.

CzechTrade - kancelář agentury v Podgorici v Černé Hoře má kompetence také pro teritorium Albánie

ředitel kanceláře: Izudin Gušmirovič

Visariona Boriloviča 15

81000 Podgorica

Černá Hora

Web: www.czechtrade.me

Mob.: +382 69 334 521

E-mail: izudin.gusmirovic@czechtrade.cz

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

V případě potřeby lze kontaktovat např.:

[Hygea Hospital Tirana](#)

tel.: + 355 42 390000, záchranná služba nemocnice tel.: +355 42 323000

[American Hospital – Spitali Amerikan](#) v Tiraně

tel.: +355 42 357535

American Medical Center – Dürres, tel.: +355 52 222333

Do Albánie není zapotřebí povinné očkování. Doporučit lze očkování proti hepatitidě A, event. B, případně proti encefalitidě.

Důležitá telefonní čísla:

- integrovaný systém: 112
- rychlá lékařská pomoc: 127
- dopravní policie: 126
- policie - rychlý zásah: 129
- hasiči: 128

Nelze zaručit, že na těchto číslech hovor převezme osoba, která bude hovořit i jinak než albánsky.

Pokud bude třeba ambulance v oblasti hlavního města Tirany, lze se obrátit na Emergency Response Team (ERT), tel. číslo: +355 (0) 682112112; posádky hovoří anglicky a poskytnou první bezodkladnou pomoc, případně převezou pacienta do nemocnic.

7.4 Internetové informační zdroje

Informace o Albánii:

- www.albaniannews.com
- www.countryreports.org/Albania.htm
- www.mzv.cz/tirana kapitola Internetové informační zdroje a adresář
- cs.wikipedia.org/wiki/Albánie

Adresy významných institucí:

- Prezident (Presidenti i Republikës së Shqipërisë) www.president.al
- Parlament (Kuvendi i Republikës së Shqipërisë) www.parlament.al
- Vláda (Keshilli i Ministrave) www.kryeministria.gov.al

Ministerstva a vládní instituce:

- Ministerstvo zahraničních věcí (Ministria e Punëve të Jashtme) www.mfa.gov.al
- Ministerstvo pro hospodářský rozvoj, turismus, obchod a podnikání (Ministria Zhvillimit Ekonomik, Turizmit, Tregtishë dhe Sipërmarrjes) www.ekonomia.gov.al
- Národní agentura pro energii (Korporata Elektroenergjitike Shqiptare - KESH) www.kesh.al
- Energetický regulační úřad (Enti Rregullator i Sektorit të Energjisë Elektrike) www.ere.gov.al
- Ministerstvo financí (Ministria e Financave) Organizátor veletrhů: www.financa.gov.al
- Generální ředitelství cel (Administrata Doganore Shqiptare) www.dogana.gov.al
- Ministerstvo vnitra (Ministria i Brendshëm) www.punetebrendshme.gov.al
- Ministerstvo obrany (Ministria e Mbrojtjes) www.mod.gov.al
- Ministerstvo dopravy a infrastruktury (Ministria i Transportit dhe Infrastrukturës) www.transporti.gov.al
- Ministerstvo zemědělství, rozvoje venkova a vodního hospodářství (Ministria e Bujqësisë, Zhvillimit Rural dhe Administrimit të Ujrave) www.bujqesia.gov.al

- Ministerstvo energetiky a průmyslu (Ministria i Energjisë dhe Industrisë) www.energjia.gov.al
- Ministerstvo evropské integrace (Ministria e Integritit European) www.integrimi.gov.al
- Ministerstvo školství a sportu (Ministria i Arsimit dhe Sportit) www.arsimi.gov.al
- Ministerstvo sociálních věcí a mládeže (Ministria i Mirëqenies Sociale dhe Rinisë) www.sociale.gov.al
- Ministerstvo zdravotnictví (Ministria e Shëndetësisë) www.shendetesia.gov.al
- Ministerstvo pro urbanistický rozvoj (Ministria i Zhvillimit Urban) www.zhvillimiurban.gov.al
- Ministerstvo spravedlnosti (Ministria i Drejtësisë) www.drejtesia.gov.al
- Ministerstvo kultury (Ministria i Kulturës) www.kultura.gov.al
- Ministerstvo životního prostředí (Ministria i Mjedisit) www.mjedisi.gov.al
- Vládní investiční a rozvojová agentura www.aida.gov.al
- Statistický úřad www.instat.gov.al
- Banka Albánie (Banka e Shqipërisë) www.bankofalbania.org
- Agentura pro veřejné zakázky (Agjencija e Prokurimit Publik) www.app.gov.al
- Národní business centrum (Qendra Kombetare e Biznesit) www.qkb.gov.al

Významné hospodářské instituce:

- Asociace zahraničních investorů (Foreign Investors Association of Albania) www.fiaalbania.al
- Hospodářská obchodní a průmyslová komora Albánie (Dhoma e Tregtise dhe Industrise te Shqipërisë) www.cci.al
- Svaz obchodních a průmyslových komor Albánie (Bashkimi i Dhomave te Tregtise dhe Industrise se Shqipërisë) - člen Asociace balkánských komor www.uccial.al
- Podnikatelský svaz Albánie - Biznes Albania www.biznesalbania.org.al
- Konfederace albánského průmyslu (Konfederata e Industrive te Shqipërisë) www.konfindustria.al
- Rada albánského zemědělského obchodu (Këshilli i Agrobiznesit Shqiptar) www.kash.org.al

Úřady a mise mezinárodních organizací v Albánii:

- Mezinárodní měnový fond (International Monetary Fund) www.imf.org/external/country/ALB/
- Delegace Evropské unie v Tiraně (Delegation of the European Union) www.delalb.ec.europa.eu
- Rozvojový program OSN v Albánii (UNDP – United Nations Development Programme) www.al.undp.org
- Světová banka (World Bank) www.worldbank.org/en/country/albania
- Evropská banka pro obnovu a rozvoj (EBRD) www.ebrd.com/albania
- Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OSCE Presence in Albania) www.osce.org/albania
- Americká agentura pro mezinárodní pomoc (USAID Albania) www.usaid.gov/albania
- Rada Evropy v Albánii www.coe.int/en/web/tirana/home